

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პაატა
გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის 2014 წლის სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობის

ა ნ გ ა რ ი შ გ ე ბ ა

- I. 1. ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პაატა
გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი
I. 2. სამეცნიერო ერთეულის ხელმძღვანელი: ეკონომიკურ მეცნიერებათა დოქტორი,
პროფესორი რამაზ აბესაძე
I. 3. სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა:

1. აბესაძე რამაზი – მთავარი მეცნიერი თანამშრომელი, ემდ, პროფესორი
2. პაპავა ვლადიმერი – მთავარი მეცნიერი თანამშრომელი, აკადემიკოსი
3. არევაძე ნანული – განყოფილების გამგე, აკად. დოქტორი
4. ასათიანი როზეტა – მეცნიერი კონსულტანტი, ემდ, პროფესორი
5. ბერულავა გიორგი – განყოფილების გამგე, ემდ, პროფესორი
6. ბიბილაშვილი ნანა – უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი, აკად. დოქტორი
7. ბრეგვაძე გიორგი – მეცნიერი თანამშრომელი, აკად. დოქტორი
8. ბურდული ვახტანგი – განყოფილების გამგე, ემდ
9. გოგოსია თემური – მეცნიერი თანამშრომელი
10. დავლაშერიძე ნატალია – მეცნიერი თანამშრომელი, აკად. დოქტორი
11. დათუნაშვილი ლინა – მეცნიერი თანამშრომელი, აკად. დოქტორი
12. დვალისვილი ლია – მეცნიერი თანამშრომელი
13. თაფლაძე თამარი – მეცნიერი თანამშრომელი,
14. თეთრაული ციცილო – მეცნიერი თანამშრომელი
15. კაკულია ეთერი – უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი, აკად. დოქტორი
16. კვარაცხელია მურმანი – უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი, ემდ, პროფესორი
17. კურატაშვილი ალფრედი – განყოფილების გამგე, ემდ, პროფესორი
18. ლაზარაშვილი თეა – განყოფილების გამგე, აკად. დოქტორი
19. მელაშვილი მედეა – მეცნიერი თანამშრომელი
20. ნათელაური იზა – განყოფილების გამგე, აკად. დოქტორი
21. ნოზაძე ზურაბი – მეცნიერი თანამშრომელი
22. რევიშვილი ზურაბი – უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი, აკად. დოქტორი
23. სარჩიმელია როლანდი – უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი, ემდ, პროფესორი
24. ქავთარაძე თენგიზი – ლაბორატორიის გამგე, აკად. დოქტორი
25. ქისტაური ნუნუ – უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი, აკად. დოქტორი
26. ქველაძე ქეთევანი – უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი, აკად. დოქტორი
27. ქურდაძე თინათინი – უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი, აკად. დოქტორი
28. ჩხეიძე თინა – უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი, პროფესორი
29. ცუცქერიძე მარინე – უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი, აკად. დოქტორი
30. ხუსკივაძე მამუკა – განყოფილების გამგე, აკად. დოქტორი
31. ჯავახიშვილი რევაზი – უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი, აკად. დოქტორი

ანგარიში 2014

2014 წლის დასაწყისში საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრომ სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტებისაგან მოითხოვა რამდენიმე წლიანი პროექტის (სამოქმედო გეგმის წარდგენა). სამი თვის განმავლობაში უნდა მომხდარიყო ამ გეგმების ექსპერტიზა და შესაბამისი გადაწყვეტილების მიღება. აღნიშნული ღონისძიება გაგრძელდა არა სამი, არამედ ცხრა თვე, რის შემდეგაც ცნობილი გახდა დასკვნების შედეგები. დასკვნები, არსებული მდგომარეობიდან გამომდინარე, სრულიად მისაღები იყო სამეცნიერო ინსტიტუტებისათვის, მაგრამ მათი რეალიზება არ მოხდა და მთელი წლის განმავლობაში ინსტიტუტები მუშაობდნენ სამეცნიერო-კვლევითი თემის გარეშე (ვინაიდან სამინისტრომ წარდგენილი სამოქმედო გეგმა კი მოიწონა, მაგრამ მათი დამტკიცება არ მოხდა).

აქედან გამომდინარე 2014 წელს ინსტიტუტის სამეცნიერო ანგარიშგება მოიცავს მხოლოდ ინდივიდუალურად გამოქვეყნებული ნაშრომებისა და ინსტიტუტის საერთო სამეცნიერო-ორგანიზაციული საქმიანობის ანალიზს.

- პუბლიკაციები
- 1) საქართველოში

ა) მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი/გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	რ. აბესაძე	ეკონომიკური განვითარება და ეკონომიკური რეგრესი	თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	296
2	Абесадзе Р., Бурдули В.	Структурные и инновационные проблемы экономического развития.	Тбилиси: изд.-ство Института экономики П. Гугушвили ТГУ	372
3	რ. ასათიანი	საით მიდის საქართველო? – სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების კონცეპტუალური ანალიზი.	თბილისი, გამომცემლობა „სიახლე“	352
4	რ. ასათიანი	თანამედროვე ეკონომიკის მცირე ენციკლოპედია.	თბილისი, გამომცემლობა „სიახლე“	640
ანოტაციები				
1.	რ. აბესაძე			

წიგნი წარმოადგენს მონოგრაფიული ხასიათის სახელმძღვანელოს. მასში ორიგინალური ფორმით გადმოცემულია ეკონომიკური განვითარების თეორიული პრობლემები, რომლის დროსაც წარმოდგენილია არაერთი სამეცნიერო სიახლე. ნაშრომში (საერთოდ, ეკონომიკურ სამეცნიერო ლიტერატურაში) პირველადაა განხილული **ეკონომიკური რეგრესის (economic regres)** საკითხები ყურადღების გასამახვილებლად იმ შედეგებზე რაც შეიძლება მოჰყვეს ეკონომიკის თვისებრივად უარეს მდგომარეობაში გადასვლას – საბაზრო პრინციპებიდან გადახვევას ან საბაზრო ჩავარდნების არა დროულ გათვალისწინებას. ეკონომიკაში, განვითარების პროცესებთან ერთად, ასევე ადგილი აქვს ეკონომიკური რეგრესის პროცესებსაც. ამდენად, ეკონომიკური რეგრესის თეორია ეკონომიკური მეცნიერების შესწავლის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი სფერო უნდა გახდეს. მეცნიერებასა და პრაქტიკაში “ეკონომიკური რეგრესის” ტერმინის შემოტანა ხელს შეუწყობს ამ პრობლემაზე მეცნიერებისა და მთავრობის მხრიდან მეტი ყურადღების გამოჩენას.

2. Абесадзе Р., Бурдули В.

В книге изучены вопросы экономического развития страны с трансформационной экономикой в современный период. Последовательно рассмотрены теоретические аспекты экономического развития с современной интерпретацией его структурных компонентов (факторов). Рассмотрены система оценок экономического развития, вопросы развития отраслевой, технологической и организационно-институциональных структур экономики и ускоренного перехода на современный технологический уклад в условиях глобализации в стране с трансформационной экономикой (на примере Грузии). Особое внимание уделяется вопросам развития инновационной и энергоэкологической сфер в контексте с общеэкономическим развитием, вопросам экономического развития регионов Грузии, а также – согласованного развития смежных отраслей промышленности и сельского хозяйства Грузии. В отдельных главах рассмотрена роль процессов глобализации в обновлении хозяйства страны с переходной экономикой и проблемы усиления целесообразной инвестиционной активности в Грузии. В последней главе книги на основе анализа статистической информации, проведенного в разрезе групп отраслей (секторов) и внутри них, и с учетом проведенных в стране за последний год мероприятий по улучшению бизнес-координации предлагаются направления улучшения отраслевой структуры экономики Грузии и дополнительные предложения (помимо данных в предыдущих главах) по совершенствованию государственной и бизнес-координации ее развития с целью достижения в ближайшем будущем положительного «структурного эффекта».

Книга предназначена для широкого круга читателей. Она окажет помощь любому, кто заинтересован вопросами экономического развития Грузии и государственной и бизнес-координацией этого развития.

3. რ. ასათიანი

მონოგრაფიაში განხილულია საქართველოში ახალი ეპოქის უმნიშვნელოვანეს მონაკვეთში 1991-2012 წლებში განვითარებული მოვლენები და პროცესები, გამოკვლეულია ერთდროულად ორი ისტორიული მოვლენის – საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენისა და საბაზრო ეკონომიკაზე წინააღმდეგობებით სავსე გარდამავალი პერიოდის სირთულეები, ქვეყანაში განვლილი თუ მიმდინარე არსებითი ეკონომიკური ძვრები, მიღწეული წარმატებები თუ ჩავარდნები, გაკეთებულია შესაბამისი დასკვნები, რაც განმტკიცებულია სტატისტიკური მასალებითა და სხვა ფაქტობრივი მონაცემებით. ნაშრომში გაშუქებულია 70-წლიანი სოციალუსტური ექსპერიმენტის კრაზი, როგორც XX საუკუნის ერთ-ერთი ყველაზე უპრეცედენტო მოვლენა, ახსნილია საქართველოში ეკონომიკის კონვერსიის არასახარბიელო პირობები, ახალი ტიპის გარდამავალი პერიოდის თავისებურებები და ეტაპები, გაანალიზებულია ქვეყანაში მიმდინარე ინსტიტუციური

რეფორმები, მათ შორის პრივატიზაციის პროცესი და მისი შედეგები, განხილულია როგორც საბიუჯეტო-საგადასახადო სისტემა და ფისკალური პოლიტიკა, განსაკუთრებული ყურადღებაა გამახვილებული საქართველოში მეწარმეობის ახალი ტიპის ფორმირებაზე, ეკონომიკური ზრდისა და ეკონომიკური განვითარების საკითხებზე.

საქართველოს ეკონომიკური პრობლემები დაკავშირებულია გლობალიზაციის შეუქცევად პროცესთან და გაშუქებულია ახალი მსოფლიო წესრიგის მოთხოვნათა ჭრილში, აქცენტი გაკეთებულია ეკონომიკური წესრიგის ჩარჩო-პირობებზე და საქართველოს სხვა ისეთ უმნიშვნელოვანეს გამოწვევებზე, როგორცაა სამოქალაქო საზოგადოების ფორმირებისა და განვითარების აუცილებლობა, კონკურენციისა და კონკურენტუნარიანობის გლობალური ტენდენციები, მათი უდიდესი როლი „ეროვნული მუნიციპალიტეტის“ შენარჩუნებაში. ნაშრომში გაანალიზებულია მსოფლიო ეკონომიკური განვითარების ეტაპები, კრიტიკულადაა გაშუქებული საქართველოს ეკონომიკური პოლიტიკა, ქვეყნის ეკონომიკის წარუმატებლობაზე წარმოჩენილი ეკონომიკური რეფორმირების პროცესში დაშვებული შეცდომები და გაკეთებულია სათანადო დასკვნები.

დღეს დახმარების იმედად დარჩენილი საქართველო ისევ ახალი გამოწვევების წინაშე დგას.

4. რ. ასათიანი

ნაშრომი მოიცავს თანამედროვე მიკრო-, მეზო-, მაკრო და მეგა ეკონომიკის თეორიულ და პრაქტიკულ საკითხთა ფართო წრეს. აგრეთვე ცნობილი ეკონომისტების, მათ შორის, ნობელის პრემიის ლაურეატების მეცნიერული მოღვაწეობის ამსახველ მასალებს. ყოველი ტერმინის, ცნების სალექსიკონო სტატია შედგება მისი სახელწოდების, აბრევიატურის (თუკი აქვს), ინგლისური შესატყვისის, ეტიმოლოგიისა და ახსნა-განმარტებისაგან. ენციკლოპედია განკუთვნილია მეცნიერ-ეკონომისტებისა და პრაქტიკოსებისათვის. იგი, როგორც დამხმარე სახელმძღვანელო მასალა სამსახურს გაუწევს უმაღლესი სასწავლებლების, როგორც ეკონომიკური პროფილის, ისე სხვა საუნივერსიტეტო სპეციალობების ბაკალავრებს, მაგისტრანტებს, დოქტორანტებსა და აკადემიურ პერსონალს, საერთოდ, თანამედროვე საბაზრო ეკონომიკური პრობლემებით დაინტერესებულ მკითხველს.

ბ) ბროშურები

№	ავტორი/ავტორები	ბროშურის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	რ. ასათიანი	საზოგადოებრივი სექტორის ეკონომიკა. სასწავლო პროგრამა ბაკალავრების, მაგისტრანტებისა და დოქტორანტებისათვის.	თბილისი, გამომცემლობა „სიახლე“.	32

ანოტაციები

შედგენილია სანიმუშო პროგრამა უმაღლესი სასწავლებლების სტუდენტებისათვის დისციპლინაში – „საზოგადოებრივი სექტორის ეკონომიკა“.

გ) სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	რ. აბესაძე	ეკონომიკური განვითარება და ეკონომიკური რეგრესი	თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	296

დ) კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	მთავარი რედაქტორი – ემდ, პროფ. რამაზ აბესაძე	ინსტიტუტის დაარსებიდან 70-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის მასალების კრებული „ეკონომიკისა და ეკონომიკური მეცნიერების განვითარების აქტუალური პრობლემები“.	თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	589
2	მთავარი რედაქტორი – ემდ, პროფ. რამაზ აბესაძე	თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	

ანოტაციები

1. კრებულში ქვეყნდება ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტში გამართულ საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკულ კონფერენციაზე წაკითხული მოხსენებების მასალები თემაზე „ეკონომიკისა და ეკონომიკური მეცნიერების განვითარების აქტუალური პრობლემები“. კრებული განკუთვნილია მკითხველთა ფართო წრისათვის და დახმარებას გაუწევს არა მხოლოდ სპეციალისტებს, არამედ ეკონომიკის საკითხებით დაინტერესებულ ნებისმიერ პირს.
2. ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებულში ქვეყნდება ინსტიტუტის მეცნიერ თანამშრომელთა და საქართველოს მეცნიერ-ეკონომისტთა ნაშრომები, რომლებიც ეძღვნება თანამედროვე აქტუალურ ეკონომიკურ პრობლემებს. კრებული განკუთვნილია მკითხველთა ფართო წრისათვის და დახმარებას გაუწევს არა მხოლოდ სპეციალისტებს, არამედ ეკონომიკის საკითხებით დაინტერესებულ ნებისმიერ პირს.

▪ სტატიები

ა) საქართველოში

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალი/კრ ებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	ბმე რდ ები ს რა ოდ ენ ობ ა
1	რ. აბესაძე	ინოვაციები-ეკონომიკური განვითარების მთავარი ფაქტორი. თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის დაარსებიდან 70-ე წლისთა- ვისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო- პრაქტიკული კონფერენციის მასალების კრებული.		თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	10
2	რ. ასათიანი	საზოგადოებრივი სექტორის ეკონომიკის სწავლების აუცილებლობა საქართველოს უმაღლეს სასწავლებლებში.	ჟ. „სოცია- ლური ეკონომიკა“, №1	თბილისი	16
3	რ. ასათიანი	საქართველოს ეკონომიკის რეფორმირების წარუმატებ- ლობის ეგზოგენური და ენდოგენური მიზეზები. თსუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის დაარსებიდან 70-ე წლისთა- ვისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო- პრაქტიკული კონფერენციის მასალების კრებული.		თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	8
4	ნ. არევაძე	საშენი მასალების მრეწვე- ლობის განვითარების პრობლემები საქართველოში. თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის დაარსებიდან 70-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო- პრაქტიკული კონფერენციის		თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	7

5	ნ. არევაძე; ნ. ბიბილაშვილი	<p>მასალების კრებული.</p> <p>საქართველოს კვების მრეწველობის განვითარების ზოგიერთი ასპექტი.</p> <p>თსუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.</p>	VII ტომი	<p>თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა</p>	8
6	გ. ბერულავა	<p>ეკონომიკური განვითარების პროცესში ინსტიტუტების როლის შესახებ.</p> <p>თსუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.</p>	VII ტომი	<p>თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა</p>	9
7	გ. ბერულავა	<p>ქალების მიერ შრომის მიწოდება საქართველოში: კოლექტიური მოდელი.</p> <p>თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის დაარსებიდან 70-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის მასალების კრებული.</p>		<p>თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა</p>	5
8	ნ. ბიბილაშვილი	<p>პოსტსაბჭოთა ქვეყნებში, კერძოდ საქართველოში ინოვაციური მეწარმეობის ფორმირების აუცილებლობა.</p> <p>თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის დაარსებიდან 70-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის მასალების კრებული.</p>		<p>თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა</p>	9
9	გ. ბრეგვაძე	<p>მშენებლობა საქართველოში და მისი განვითარების პერსპექტივები.</p> <p>თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის დაარსებიდან 70-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის</p>		<p>თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა</p>	6

10	გ. ბრეგვაძე	<p>მასალების კრებული.</p> <p>საქართველოში მშენებლობის სექტორის განვითარების თავისებურებანი და პრობლემები.</p> <p>თსუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.</p>	ტომი VII	<p>თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა</p>	7
11	ვ. ბურდული	<p>Проблемы динамизма экономического развития: неоиндустриальное развитие и инновационная экономика в условиях глобализации.</p> <p>პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის დაარსებიდან 70-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის მასალების კრებული: “ეკონომიკისა და ეკონომიკური მეცნიერების განვითარების აქტუალური პრობლემები”.</p>		<p>თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა</p>	17
12	ვ. ბურდული	<p>ნეონდუსტრიული განვითარება ინოვაციური ეკონომიკის ფორმირების პირობებში (თეორიული ასპექტი).</p>	ეკონომისტი, №5.	<p>თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა</p>	18
13	ვ. ბურდული	<p>გლობალიზაციის პირობებში ნეონდუსტრიული განვითარებისა და ინოვაციური ეკონომიკის ფორმირების თეორიული ასპექტები.</p> <p>თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.</p>	ტომი VII	<p>თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა</p>	18
14	თ. გოგოხია	<p>ფირმის რესურსული კონცეფციის არსი და მნიშვნელობა.</p> <p>თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის დაარსებიდან 70-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი</p>		<p>თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის</p>	6

15	თ. გოგოხია	საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის მასალების კრებული. ფირმის მარკეტინგული სამსახურის როლი და მნიშვნელობა განვითარებულ და განვითარებად ქვეყნებში. თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	ტომი VII	ინსტიტუტის გამომცემლობა თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	
16	თ. გოგოხია	სტრატეგიული მარკეტინგის არსი, როლი და მნიშვნელობა ფირმის ფუნქციონირებაში.	ქ. ეკონომისტი, №6	თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	
17	ბ. დავლაშერიძე	Современные направления развития экономической науки в трудах лауреатов Нобелевской премии за 2013 год. თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის დაარსებიდან 70-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის მასალების კრებული.		თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	8
18	ბ. დავლაშერიძე	Значение межрегиональной конкуренции в развитии национальной экономики. თსუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	ტომი VII	თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	
19	ლ. დათუნაშვილი	აბრეშუმის მრეწველობის ისტორიის საკითხისათვის საქართველოში. თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის დაარსებიდან 70-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის მასალების კრებული.		თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	12

20	ღ. დათუნაშვილი	მეხილეობის თანამედროვე მდგომარეობა და დარგის განვითარების პერსპექტივები საქართველოში. თსუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	ტომი VII	თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	11
21	ღ. დვალიშვილი	მოსახლეობის სურსათით უზრუნველყოფის პრობლემა. თსუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის დაარსებიდან 70-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის მასალების კრებული.		თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	7
22	ღ. დვალიშვილი	ატმოსფეროს დაბინძურების შემცირების პრობლემები საქართველოში. თსუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	ტომი VII	თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	
23	ც. თეთრაული	ეკონომიკის სახელმწიფოებრივი რეგულირების მექანიზმი. თსუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის დაარსებიდან 70-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის მასალების კრებული.		თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	7
24	ც. თეთრაული	ინფლაციის ეკონომიკური და სოციალური შედეგები საქართველოში. თსუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	ტომი VII	თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	
25	ე. კაკულია; ქ. მდინარაძე	ბიზნესგარემოს ფორმირების ზოგიერთი ასპექტი საქართველოში (მცირე და			

26	ე. კაკულია	<p>საშუალო ბიზნესისათვის). თსუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის დაარსებიდან 70-ე წლისთა- ვისადმი მიძღვნილი საერთა- შორისო სამეცნიერო- პრაქტიკული კონფერენციის მასალების კრებული.</p>		<p>თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვი- ლის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა</p>	6
27	მ. კაკულია; ქ. მდინარაძე	<p>საქართველოს თანამედრო- ვე ორსაფეხურიანი საბანკო სისტემის განვითარების არსებული მდგომარეობა. თსუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.</p>	ტომი VII	<p>თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვი- ლის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა</p>	7
28	მ. კვარაცხელია	<p>ინფორმაციული საზოგადო- ების ჩამოყალიბების ისტო- რია, განვითარების ძირითა- დი მიმართულებები და აქტუალური პრობლემები. თსუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის დაარსებიდან 70-ე წლისთა- ვისადმი მიძღვნილი საერთა- შორისო სამეცნიერო- პრაქტიკული კონფერენციის მასალების კრებული.</p>		<p>თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვი- ლის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა</p>	6
29	მ. კვარაცხელია	<p>იაპონური მენეჯმენტის საკითხისათვის. ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი. პირველი საერთაშორისო სამეცნიერო- პრაქტიკული კონფერენცია - „თანამედროვე მენეჯმენტის თეორია და პრაქტიკა“.</p>		<p>ბათუმი</p>	6
29	მ. კვარაცხელია	<p>ემიგრაციის მიზეზები და მუდმივი ემიგრაცია. პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის დაარსებიდან 70-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის მასალების კრებული.</p>		<p>თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვი- ლის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა</p>	12

30	მ. კვარაცხელია	მიგრაციული პროცესები საქართველოში. სოხუმის სახ. უნივერსიტეტი. საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის მასალების კრებული.		თბილისი	8
31	აღ. კურატაშვილი	ЕЩЕ РАЗ О НЕОБХОДИМОСТИ ПРОВЕДЕНИЯ ЧЕМПИОНАТА МИРА ПО НАУЧНОМУ ТВОРЧЕСТВУ В ОБЛАСТИ ОБЩЕСТВЕННЫХ НАУК. Международный научный журнал "Прогресс".	№1-2	Тбилиси: Международное издательство "Прогресс"	12
32	აღ. კურატაშვილი	ТЕОРИЯ ПРЕИМУЩЕСТВ СОЦИАЛЬНО НАЦЕЛЕННОЙ ПОЛИТИЧЕСКОЙ СИСТЕМЫ ПЕРЕД КАПИТАЛИЗМОМ – КАК НАУЧНОЕ ОБОСНОВАНИЕ НЕОБХОДИМОСТИ ДВИЖЕНИЯ ПО КАРДИНАЛЬНО НОВОМУ ПУТИ. Международный научный журнал "Прогресс".	№3-4	Тбилиси: Международное издательство "Прогресс"	14
33	აღ. კურატაშვილი	ТВОРЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ НАУКИ – НЕОБХОДИМАЯ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНАЯ ОСНОВА СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО ПРОГРЕССА. პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის დაარსებიდან 70-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის მასალების კრებული.		თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	4
34	თ. ლაზარაშვილი; მ. მელაშვილი	ინვესტიციები და საინვესტიციო გარემო საქართველოში. პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის დაარსებიდან 70-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული		თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	7

35	თ. ლაზარაშვილი; მ. მელაშვილი	კონფერენციის მასალების კრებული. ფულად-საკრედიტო სისტემის თავისებურებები და სრულყოფის გზები საქართველოში. თსუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	ტომი VII	თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	
36	მ. მელაშვილი; ნ. ქისტაური	საგარეო ვაჭრობის სახელმწიფო რეგულირების ძირითადი ასპექტები. პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის დაარსებიდან 70-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის მასალების კრებული.		თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	6
37	ი. ნათელაური	საქართველოს საგარეო ვაჭრობის მანევენებლების ტესტირება. თსუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	ტომი VII	თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	9
38	ი. ნათელაური; თ. თაფლაძე	საქართველოს ექსპორტი-იმპორტის რაოდენობრივი და სტრუქტურული ცვლილებების ასპექტები. თსუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	ტომი VII	თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	15
39	ი. ნათელაური; თ. თაფლაძე	ევროკავშირი-საქართველო: ეკონომიკური თანამშრომლობის ჰარმონიზაციისა და ინტერესთა თავსებადობის პრობლემა. პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის დაარსებიდან 70-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის მასალების		თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	7

40	ზ. ნოზაძე	<p>კრებული.</p> <p>ბუნების დაცვის საფინანსო რესურსების ფორმირებისა და გამოყენების მექანიზმი საქართველოს რეგიონებში.</p> <p>პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის დაარსებიდან 70-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის მასალების კრებული.</p>		<p>თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა</p>	7
41	ზ. ნოზაძე	<p>ეკოლოგიური პოლიტიკის განხორციელების ზოგიერთი საკითხი თანამედროვე პირობებში.</p> <p>თსუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.</p>	ტომი VII	<p>თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა</p>	7
42	ლ. პაპავა	<p>საქართველოსა და რუსეთის ეკონომიკური ზრდის ტემპების შედარებითი ანალიზი.</p> <p>პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის დაარსებიდან 70-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის მასალების კრებული.</p>		<p>თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა</p>	6
43	ვლ. პაპავა	<p>“Comparative Analysis of the Models of Economic Development of Georgia and Russia”, “Сравнительный анализ моделей экономического развития Грузии и России”.</p> <p>საქართველოს სტრატეგიისა და საერთაშორისო ურთიერთობათა კვლევის ფონდის კრებულში “In Search of Ways for Russian-Georgian Normalization “В поисках путей нормализации Российско-Грузинских отношений”.</p>	თბილისი		10
44	ვლ. პაპავა	<p>მკვეთრი ზრდის ეფექტი და პოსტკრიზისული ეკონომი-</p>	ტომი 2, №1		10

		კური ზრდა (პოსტსაბჭოთა ქვეყნების მაგალითზე). ქ. „ეკონომიკა და საბანკო საქმე“			
45	ვლ. პაპავა	ეკონომიკური პოლიტიკის ტრანსფორმაცია ”პოსტვარდისფერ” საქართველოში. ქ. “ქართული პოლიტიკა”.	№2		6
46	ზ. რევიშვილი	ევროკავშირის რიგ ქვეყნებში სასოფლო-სამეურნეო მიწების უცხოელებზე გაყიდვების რეგულაციები. თსუ პაატა გუგუშვილის ინსტიტუტის დაარსებიდან 70-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის მასალების კრებული.		თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	8
47	ზ. რევიშვილი	საქართველოს სოფლის პოსტსაბჭოთა ტრანსფორმაცია. თსუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	ტომი VII	თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	9
48	რ. სარჩიმელია; რ. ლორთქიფანიძე	აზრობრივი მოდელირების დაფუძნებისათვის საქართველოს ეკონომიკაში. ქ. „ეკონომისტი“.	№3	თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	5
49	რ. სარჩიმელია	ზოგიერთი ტერმინის ფორმირების საკითხისათვის საქართველოში. ქ. „ეკონომისტი“.	№6	თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	6
50	რ. სარჩიმელია; მ. მელაშვილი	ზოგიერთი ტერმინის განმარტება. ქ. „ეკონომისტი“.	№	თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	5
51	რ. სარჩიმელია	ოპერაციითა გამოკვლევა ეკონომიკაში.	ტომი VII	„—“	

		თსუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.			
52	რ. სარჩიმელია; ლ. ჩარეკიშვილი	საშუალო არითმეტიკულის და საშუალო გეომეტრიულის კომბინირებული გამოყენების სქემა გრძელვადიან პროგნოზირებაში. ჟ. „ეკონომისტი“.	№1	„—“	
53	რ. სარჩიმელია; რ. ლორთქიფანიძე ც. გიორგაძე	ინფლაციის ნორმალიზებისა და მეცნიერებაში ხელფასის ზრდის საკითხისათვის. ჟ. „ახალი ეკონომისტი“.	№1(32)	თბილისი	5
54	რ. სარჩიმელია; ლ. ჩარეკიშვილი	მეცნიერ კადრთა კვალიფიციური სტრუქტურის ცვლილებების გავლენა საქართველოს ეკონომიკაზე. ჟ. „მეცნიერება და ცხოვრება“.	№4	თბილისი	6
55	რ. სარჩიმელია; ნ. დავლაშვიდი	გლობალიზაციის პირობებში დროის პროგრესის გავლენა. ჟ. „საქართველოს ეკონომიკა“	№6	თბილისი	
56	თ. ქავთარაძე	სადგომთმშენებლობის პრობლემები მეცხვარეობის ინფრასტრუქტურაში. თსუ პაატა გუგუშვილის ინსტიტუტის დაარსებიდან 70-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის მასალების კრებული.		თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	7
57	თ. ქავთარაძე	მეცხვარეობის ეკონომიკის განვითარების ძირითადი საკითხები საქართველოში. თსუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	ტომი VII	„—“	
58	თ. ქავთარაძე	პირუტყვის საძოვრების გაუმჯობესების გზები	№ 3	„—“	5

59	თ. ქავთარაძე	საქართველოში. ჟურნალი „ეკონომისტი“.	ტომი VII		
60	თ. ქავთარაძე	აგრობიზნესის სახელმწიფო რეგულირების გამოცდილება საზღვარგარეთის ქვეყნებში. თსუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული. სამრეწველო მატყლის წარმოების სრულყოფის პრობლემები საქართველოში. ჟ. „ეკონომისტი“.		თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	7
61	ნ. ქისტაური; მ. მელაშვილი	საქართველოს საგადასდელი ბალანსის თავისებურებები და მისი სრულყოფის გზები. თსუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	ტომი VII	„—“	7
62	ქ. ქველაძე	საქართველოს ტურისტული ინოვაციური პოტენციალი. თსუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	ტომი VII	თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	
63	ქ. ქველაძე; მ. ხუსკივაძე	მწვანე ეკონომიკა და ტურისტული ბიზნესის განვითარების ზოგიერთი ასპექტი. თსუ პაატა გუგუშვილის ინსტიტუტის დაარსებიდან 70-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის მასალების კრებული.		თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	7
64	თ. ჩხეიძე	ტყის რესურსების რაციონალური გამოყენებისა და კვლავწარმოების პრობლემები საქართველოში. თსუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების	ტომი VII	თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	

65	თ. ჩხეიძე; ქ. ქველაძე	კრებული. აქვაკულტურის განვითარების პრობლემები საქართველოში. თსუ პაატა გუგუშვილის ინსტიტუტის დაარსებიდან 70-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის მასალების კრებული.		თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	8
66	თ. ჩხეიძე; ქ. ქველაძე	საქართველოს სოფლის მეურნეობა გლობალური დათბობის მოლოდინში. ქ. „ეკონომისტი“.	№3	თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	5
67	მ. ცუცქირიძე	ბიზნესის ინოვაციური ფაქტორები ევროინტეგრაციის პირობებში. თსუ პაატა გუგუშვილის ინსტიტუტის დაარსებიდან 70-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის მასალების კრებული.		„—“	10
68	მ. ცუცქირიძე	ბიზნესის განვითარებაზე ინოვაციური ფაქტორების გავლენა საქართველოში. თსუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	ტომი VII	თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	
69	მ. ხუსკივაძე; მ. ლომიძე	საქართველოში უძრავი ქონების ღირებულების განსაზღვრის პროცესში ეკოლოგიური ფაქტორების გათვალისწინების ზოგიერთი საკითხის შესახებ. თსუ პაატა გუგუშვილის ინსტიტუტის დაარსებიდან 70-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის მასალების კრებული.		თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	10

70	მ. ხუსკივაძე; ზ. ნოზაძე	გარემოს დაცვის ეკონომიკური პრობლემები პოსტკომუნისტური ტრანსფორმაციის პირობებში. თსუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	ტომი VII	თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	
71	რ. ჯავახიშვილი	საქონლის კონკურენტუნარიანობა: ძირითადი განმსაზღვრელი პარამეტრები და მაჩვენებლები. თსუ პაატა გუგუშვილის ინსტიტუტის დაარსებიდან 70-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის მასალების კრებული.		თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	8
72	რ. ჯავახიშვილი	საქართველოს საექსპორტო პოტენციალი. ჟურნალი „მეცნიერება და ცხოვრება“.	№1 (9)	თბილისი	10
73	რ. ჯავახიშვილი	ევროკავშირი: ეკონომიკური ინტეგრაციის უმაღლესი ფორმა, მისი შექმნა და განვითარება. თსუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	ტომი VII	თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	12

ანოტაციები

რ. ასათიანი

1. ნაშრომში განხილულია საზოგადოებრივი სექტორის ეკონომიკის, როგორც ეკონომიკური თეორიის განვითარების საფუძველზე წარმოშობილი ეკონომიკური მეცნიერების შედარებით ახალი დარგის წარმოშობის ობიექტური წინამძღვრები, გაანალიზებულია საზოგადოებრივი სექტორის უდიდესი როლი დემოკრატიის განვითარებასა და სამოქალაქო საზოგადოების ჩამოყალიბებაში. ყურადღება გამახვილდა საქართველოს გარდამავალ ეკონომიკაში საზოგადოებრივი სექტორის განვითარების ხელშემშლელ ფაქტორებზე, დასახულია მათი ნიველირების გზები, პუნქტობრივად არის გაშუქებული საზოგადოებრივი სექტორის ეკონომიკის როგორც მეცნიერების საგანი, კვლევის სფერო, სტრუქტურა და

სათანადო არგუმენტაციის საფუძველზე წამოყენებული წინადადება საქართველოს უნივერსიტეტებში საზოგადოებრივი სექტორის ეკონომიკის სწავლების აუცილებლობის შესახებ.

2. საქართველოში სათანადო არგუმენტაციით გაშუქებულია საქართველოს ეკონომიკის წარუმატებლობის როგორც გარედან თავს მოხვეული (ეგზოგენური), ისე ჩვენზე დამოკიდებული (ენდოგენური) მიზეზები. ეგზოგენური მიზეზებიდან ყურადღებაა გამახვილებული ქვეყნის ეკონომიკის რეფორმირების **პირველ ეტაპზე (1991-1995)** ვაშინგტონში შემუშავებული და „დიდი აფეთქების“ სახელწოდებით ცნობილი საბაზრო ეკონომიკაზე გადასვლის „შოკური თერაპიის“ მოდელი, რომელმაც ვერ გაამართლა საქართველოში. ეკონომიკის შოკირებას თერაპია არ მოჰყოლია. რაც შეეხება საქართველოს ეკონომიკის რეფორმირების საწყის ეტაპზე ენდოგენურ მიზეზს, იგი გამოიხატა ყოველგვარი მარეგულირებელი პროცესების გარეშე პრივატიზაციის არასწორად ჩატარებაში. ხელისუფლება ვერ აღმოჩნდა სათანადო სიმაღლეზე ქვეყანა დაეცვა გარედან თავს მოხვეული დოკუმებისაგან, პირიქით, რადიკალური ლიბერალიზმის დოქტრინაზე დაყრდნობით თვითდინებაზე მიუშვა ეკონომიკური პროცესები.

საქართველოს ეკონომიკის მეორე ეგზოგენური მიზეზი უკავშირდება **მაკროეკონომიკური სტაბილიზაციის ორთოდოქსულ მოდელს** რომელიც ასევე ვაშინგტონში მიღწეული შეთანხმების საფუძველზე აისახა ქვეყნის ეკონომიკურ პოლიტიკაში რეფორმირების **მეორე ეტაპზე (1991-2003)**. იგი ძირითადად ითვალისწინებდა როგორც საბიუჯეტო-საგადასახადო ისე ფულად-საკრედიტო პოლიტიკის გამკაცრებას, რაც გამოიხატა სახელმწიფო სოციალური ხარჯების შემცირებასა და გადასახადების გადიდებაში, საპროცენტო განაკვეთების ამაღლებაში, გადაუხდელობის კრიზისის გაღრმავებაში, ფულის მიწოდების შეზღუდვაში, სამამულო წარმოების პროდუქციის წილის დაცემასა და საგადასახადო ბაზრის შეკვეცაში, სახელმწიფო ბიუჯეტის საშემოსავლო ნაწილისა და ერთობლივი მოთხოვნის კატასტროფულ დაცემაში. ეს მოდელი, „ძვირი ფულის პოლიტიკის“ სახელწოდებითაა ცნობილი, რამაც მართალია პიპერინფლაციის შემდეგ „ხანძრის ჩაქრობის“ ეფექტი შექმნა, მაგრამ მან გამოიწვია ეკონომიკის უკიდურესი ნგრევა და გაამძაფრა სოციალურ-ეკონომიკური პრობლემები.

ენდოგენური მიზეზებიდან აღსანიშნავია შემდეგი: საქართველომ მიზნობრივად ვერ გამოიყენა ის შეღავათიანი კრედიტები და გრანტები, რომლებიც უწყვეტ ნაკადად მოედინებოდა საქართველოში. დახმარების თვალსაზრისით დიდი ძალისხმევა იყო საერთაშორისო ორგანიზაციებიდან, მაგრამ არ იყო პოლიტიკური ნება, ამიტომ სოციალური სამართლიანობის ღოზუნგზე აგებული საბჭოური მონოპოლია შეიცვალა კლანურ ინტერესებზე აგებული კაპიტალისტური მონოპოლიით. კატასტროფულად დაეცა სახელისუფლებო სტრუქტურების პასუხისმგებლობა. სახელმწიფო ინტერესები დაექვემდებარა ერთეულთა ინტერესებს, დაშვებული უხეში შეცდომების შედეგად ჩამოყალიბდა ქონებრივად მკვეთრად დიფერენცირებული საზოგადოება.

საქართველოს ეკონომიკის წარუმატებლობის მესამე ეტაპზე (2004-2014), როდესაც ქვეყნის ეკონომიკურ პოლიტიკას საფუძველად დაედო მონეტარულ დოქტრინაზე აგებული ნეოლიბერალური ეკონომიკური თეორია. თუმცა ამ მოდელში ჭეშმარიტ ლიბერალურ ფასეულობებზე მსჯელობა ზედმეტია. იგი უღტრალიბერალური კაპიტალიზმის მოდელია, რომელმაც არ გაამართლა აშშ-ში და საქართველოში გაამართლებდა? მან შენქმნა მხოლოდ კვაზიდემოკრატია, რომელმაც კიდევ უფრო შეაფერხა საქართველოს საბაზრო ეკონომიკაზე გადასვლა.

საქართველოს ეკონომიკის რეფორმირების **მეოთხე ეტაპი დაიწყო 2013 წლიდან** და გრძელდება დღესაც. ყურადღება გამახვილდა სოციალური სამართლიანობის მოწესრიგების აუცილებლობაზე, ანუ მოსახლეობის სოციალურ დაცვაზე არაერთჯერადი დახმარებებით, არამედ მოსახლეობის საყოველთაო ჩართულობით ეკონომიკური განვითარების პროცესში. წინა პლანზე წამოიწია **ინკლუზიურმა ეკონომიკურმა ზრდამ**, რომლის საყრდენი სწორედ კეინზიანური მოდელია. მსოფლიო ეკონომიკური პოლიტიკის შემქნელი ამერიკა დარწმუნდა იმაში, რომ ბაზრის გარეშე არ არსებობს წინსვლა ეკონომიკაში, ხოლო ჯანსაღ ბაზარს

ქმნის გადახდისუნარიანი მოსახლეობა.

ნ. არევაძე

1. სტატიაში გაანალიზებულია საშენი მასალების განვითარების ძირითადი პრობლემები და მიღწეული შედეგები კრიზისამდელ და კრიზისის შემდგომ პერიოდებში. ხაზგასმულია საქართველოში საშენი მასალების აღდგენის აუცილებლობაზე, რისთვისაც ქვეყანაში არსებობს საკმარისი როგორც მატერიალური, ისე ადამიანური რესურსები. რაც გააუმჯობესებს საექსპორტო პროდუქციის ასორტიმენტს და დაასაქმებს მოსახლეობას. რისთვისაც საჭირო იქნება გარკვეული ზომების განხორციელება, კერძოდ, მეწარმეთა დაინტერესება მათთვის შეღავათების მიცემით და ლიცენზირების პოლიტიკის შეცვლა.

2. სტატიაში გაანალიზებულია საქართველოს კვების მრეწველობის განვითარების ზოგიერთი ასპექტი კრიზისამდელ და კრიზისის შემდგომ პერიოდებში. ამჟამინდელი მდგომარეობით, დარგის მიერ წარმოებული პროდუქციის მოცულობა 1990 წლის მაჩვენებელს ბევრად ჩამორჩება, როგორც ღირებულებით, ისე განსაკუთრებით ნატურალური მაჩვენებლების მიხედვით. გაკეთებულია დასკვნა, რომ საქართველოს კვების მრეწველობის განვითარებისთვის გააჩნია ყველაზე უკეთესი პირობები და შესაძლებლობები.

გ. ბერულავა

1. წინამდებარე კვლევაში ძირითადი ყურადღება ეთმობა ეკონომიკური განვითარების პროცესში საბაზრო ინსტიტუტების როლის განხილვას. თანამედროვე ეტაპზე ეფექტიანი საბაზრო ეკონომიკის განვითარების უმნიშვნელოვანესი მიმართულებაა ისეთი სტიმულების სისტემის ჩამოყალიბება, რომელიც წახალისებს ბიზნეს საწარმოო საქმიანობაში სახსრების ინვესტირებისაგვის, და არა რენტის ძიებისათვის. საქმე ეხება ინსტიტუტებს, რომლებიც უზრუნველყოფენ ბიზნესის განვითარებისათვის ყველაზე ხელსაყრელ სამართლებრივ და მარეგულირებელ გარემოს. კერძოდ, არეგულირებენ საკუთრების უფლებებს, საკონტრაქტო ურთიერთობებს, აგრეთვე ბაზრიდან გამოსვლას და ბაზარში შესვლას და ა.შ. ეს ინსტიტუტები, რომლებიც ავსებს საბაზრო კონკურენციის მექანიზმს, მათ უფრო ეფექტიანს ხდის ბაზრის განუსაზღვრელობისა და ტრანსაქციური დანახარჯების შემცირების, სწავლებისა და ცოდნის სტიმულების უზრუნველყოფის, ინოვაციების სტიმულირების, მეწარმეობისა და საწარმოო საქმიანობისათვის ეკონომიკური აგენტების წახალისების გზით.

2. სტატიის მიზანია ქალების მიერ შრომის მიწოდების გადაწყვეტილების მიღების დეტერმინანტების შესწავლა შრომის კოლექტიური მიწოდების მოდელის გამოყენებით. კერძოდ, ქალების ქცევა შინამეურნეობებში საქართველოს მაგალითზე არის შეფასებული დისკრეტული არჩევნის შრომის კოლექტიური მოდელის მეშვეობით. ეს კვლევა არის ჩატარებული 'თაობების და გენდერული კვლევის' (GGS) მონაცემებზე ბაზის საფუძველზე. კვლევის შედეგები ცხადყოფს, რომ კოლექტიური მოდელის დაშვებები ადეკვატურად აღწერენ ქალების მიერ შრომის მიწოდებას საქართველოში და განაწილების წესი წარმოადგენს ქალების მიერ შრომის მიწოდების მნიშვნელოვან დეტერმინანტს.

ნ. ბიბილაშვილი

1. სტატია ეძღვნება პოსტ-საბჭოთა სივრცეში მყოფ ქვეყნებში, კერძოდ საქართველოში, ინოვაციური მეწარმეობის ჩამოყალიბების პრინციპული საკითხების შესწავლას და დადგენას. ნაშრომი გვიჩვენებს ინოვაციური მეწარმეობის არსს, დასაბუთებულია მისი ფორმირებისა და განვითარების აუცილებლობა ზემოხსენებულ ქვეყნებში, დადგენილია ინოვაციური მეწარმეობის ჩამოყალიბების და ფუნქციონირების განსაკუთრებული თვისებები პოსტ-საბჭოთა ქვეყნებში, კერძოდ საქართველოში.

გ. ბრეგვაძე

1. ნაშრომში განხილულია საქართველოში მშენებლობის თანამედროვე მდგომარეობა და გამოვლენილია ის პრობლემები, რომელიც აფერხებს ამ დარგის განვითარებას. დასახულია მშენებლობის განვითარების პერსპექტივები.
2. ნაშრომში განხილულია უკანასკნელ წლებში საქართველოში მშენებლობის დარგის განვითარების სპეციფიკა და თავისებურებანი. შესწავლილი და გაანალიზებულია ის პრობლემები, რომელიც ამ სფეროშია და დასახულია მათი გადაჭრის გზები.

გ. ბურდული

1. В настоящее время уже никто не сомневается, что динамичное экономическое развитие в стране с трансформационной экономикой должно опираться на неиндустриальную модель развития в которой учтены проблемы формирования инновационной экономики и интеграции в глобализационные процессы. С этой точки зрения, в статье в теоретическом аспекте анализируется взаимосвязь и взаимозависимость понятий «глобализация», «неиндустриальное развитие» и «инновационная экономика». Заострено, в частности, внимание на таких институтах и механизмах развития, как «финансовые институты развития» и «сетевые взаимосвязи», которые являются безусловными атрибутами современной неиндустриальной инновационной экономики.

2. უკვე არავის ეჭვი არ ეპარება, რომ ეკონომიკური განვითარება ქვეყანაში ტრანსფორმირებადი ეკონომიკით უნდა ხდებოდეს განვითარების ნეონდუსტრიულ მოდელზე დაყრდნობით, რომელში გათვალისწინებული იქნება ინოვაციური ეკონომიკის ფორმირებისა და გლობალიზაციურ პროცესებში ინტეგრაციის პრობლემები. ამ თვალსაზრისით, სტატიაში თეორიულ ასპექტში გაანალიზებულია ცნებების “გლობალიზაცია”, “ნეონდუსტრიული განვითარება” და “ინოვაციური ეკონომიკა” ურთიერთკავშირის და ურთიერთდამოკიდებულების საკითხები. ასევე, ყურადღება გამახვილებულია განვითარების სახელმწიფო და საბაზრო კოორდინაციის ისეთ ინსტიტუტებზე და მექანიზმებზე, როგორცაა “განვითარების საფინანსო ინსტიტუტები” და “ქსელური ურთიერთობები”, რომლებიც წარმოადგენენ თანამედროვე ნეონდუსტრიული ინოვაციური ეკონომიკის უპირობო ატრიბუტებს.

3. ნაშრომში გამოკვლეულია გლობალიზაციის პირობებში ცნებების “ნეონდუსტრიული განვითარება” და “ინოვაციური ეკონომიკა” შინაარსის, ურთიერთკავშირის და ურთიერთდამოკიდებულების თეორიული ასპექტები.

გამოკვლეულია და დასაბუთებულია ცნებების “ნეონდუსტრიული განვითარება” და “ნეონდუსტრიული ეკონომიკა” თანამედროვე შინაარსი მათი სტრუქტურულ-დარგობრივ და სტრუქტურულ-ტექნოლოგიურ ასპექტებზე დაყრდნობით.

კრიტიკულად გამოკვლეულია “ინოვაციური ეკონომიკის” ცნების, მისი სხვადასხვა დეფინიციის შინაარსი და ამის შედეგად ფორმირებულია და დასაბუთებულია ამ ცნების ახლებული გაფართოებული დეფინიციის (სხვა მოტანილი დეფინიციების დადებითი მხარეების გათვალისწინებით).

ნაჩვენებია და დასაბუთებულია ცნებებს “ნეონდუსტრიული განვითარება” და “ინოვაციური ეკონომიკა” შორის ურთიერთკავშირი, ურთიერთდამოკიდებულება და ნაწილობრივი ურთიერთშეთავსება და დასაბუთებულია, რომ ისინი გლობალიზაციის პირობებში წარმოადგენენ ქვეყნის ეკონომიკური განვითარების აუცილებელ ძირითად მიმართულებებს.

განსაკუთრებული ყურადღება ნაშრომში ეძღვნება განვითარების საფინანსო ინსტიტუტებისა და ქსელურ ურთიერთკავშირების თანამედროვე შინაარსის თეორიულ კვლევას და სისტემატიზაციას. ნაჩვენებია, რომ ეს ცნებები წარმოადგენენ ქვეყნის ნეონდუსტრიული ინოვაციური განვითარების მთავარ უპირობო ატრიბუტებს.

ნ. დავლაშერიძე

1. В статье рассматриваются основные теоретические разработки лауреатов Нобелевской премии по экономике за 2013 год **Роберта Джеймса Шиллера, Юджина Ф. Фамы, Ларса Питера Хансена**. Одним из важнейших достижений нобелевских лауреатов состоит в том, что они попытались объяснить изменение стоимости акций, активов с помощью экономических показателей деятельности предприятий или рынков в целом. Научные труды Роберта Шиллера, Юджина Фамы и Ларса Питера Хансена внесли фундаментальный теоретический и практический вклад в современную экономическую науку, в частности, в понимание финансовых рынков.

2. Работа посвящена комплексному изучению вопросов межрегиональной конкуренции и управления конкурентоспособностью региона в современных условиях. Раскрывается и анализируется специфика межрегиональной конкуренции, как относительно нового экономического явления, появившегося как результат процессов глобализации и регионализации (микрорегионализации), наблюдаемых в мировой экономике. Достижение конкурентоспособности региона следует рассматривать в качестве одной из основных целевых установок реализации региональной экономической политики государства.

ლ. დათუნაშვილი

1. სტატიაში გაშუქებულია ადრეული საუკუნეებიდან დღემდე საქართველოში აბრეშუმის პარკის წარმოების, მისი პირველადი დამუშავებისა და მიღებული აბრეშუმის ნედლეულის დამმუშავებელი შინამრეწველობის რეალური მდგომარეობა, მისი ტექნიკური ბაზა და შრომის მეთოდები, რომლებიც სხვადასხვა პერიოდში გარკვეული ზომით შეესაბამებოდა საზოგადოების განვითარების არსებულ დონეს. ყურადღება გამახვილებულია იმ პიროვნებების საქმიანობაზე, რომლებმაც ხელი შეუწვევეს როგორც აბრეშუმის პარკის წარმოების, ისე მისი დამმუშავებელი მრეწველობის განვითარების საქმეს საქართველოში.

სტატიაში შესწავლილი და გაანალიზებულია აბრეშუმის პარკის დამმუშავებელი სამრეწველო ობიექტების (ოზურგეთის, სამტრედიის, თელავისა და ხონის აბრეშუმის ძაფსაღებ-საგრეხი ფაბრიკები, ქუთაისის აბრეშუმის კომბინატი და თბილისის აბრეშუმის საწარმოო გაერთიანება) საქმიანობა ათეული წლების განმავლობაში და მათი რეალური მდგომარეობა დღეს. გამოთქმულია მოსაზრება, რომ ამ ტრადიციული და მეტად საჭირო დარგის – მეაბრეშუმეობის გაქრობის საშიშროების თავიდან ასაცილებლად აუცილებელია, როგორც ხელისუფლების შესაბამისი სტრუქტურების, ისე იმ ბიზნესმენების გააქტიურება, ვისაც ხელეწიფებათ ქვეყნისათვის სასარგებლო საქმის კეთება.

2. სტატიაში გაშუქებულია საქართველოში მეხილეობის განვითარების ზოგიერთი ისტორიული ასპექტი, ყურადღება გამახვილებულია მეხილეობის შესახებ უცხო მოგზაურთა მიერ გამოთქმულ დადებით შთაბეჭდილებებზე (შარდენი, ჟუკოვსკი).

შესწავლილია XIX საუკუნის დასასრულსა და XX საუკუნის დასაწყისისათვის საქართველოში მეხილეობის განვითარებისათვის იმ პიროვნებების მიერ ჩატარებული საქმიანობა, რაც ეხებოდა როგორც ხეხილის მოვლას, ასევე ადგილობრივი და ევროპიდან შემოტანილი ხილის ნერგებით მოსახლეობის მომარაგებას. ამასთან XX საუკუნის მეორე ნახევრიდან ქვეყანაში ფუნქციონირებად იმ დაწესებულებების დამსახურებაზეა გამახვილებული ყურადღება, რომლებიც ემსახურებოდნენ სამრეწველო მეხილეობის განვითარების საქმეს.

სტატიაში გაანალიზებულია როგორც მთლიანად ხეხილის, ისე მისი ცალკეული სახეობის: თესლოვანი (ვაშლი, მსხალი); კურკოვანი (ატამი, ქლიავი, ბალი, ტყემალი) და კაკლოვანი (კაკალი, თხილი) ხილის ფართობის, მოსავლისა და მოსავლიანობის შემცირების როგორც სუბიექტური, ისე ობიექტური მიზეზები. ამასთან სტატიაში დეტალურად არის მითითებული გზები და დასახულია ის დონისძიებები, რომლებიც ხელს შეუწყობს მეხილეობის განვითარებას პერსპექტივაში.

ლ. დვალისხვილი

1. სასურსათო პრობლემა დაკავშირებულია მოსახლეობის შედარებით უფრო სწრაფ

ზრდასთან სასურსათო რესურსების მიმართ.

სასოფლო-სამეურნეო მიწების გამოფიტვა, გაუდაბნობა, ნიადაგების დეგრადაცია, ტყეების არასწორი გამოხშირვა და ოკანების და ზღვების რესურსების მტაცებლური ხარჯვა აღრმავებს სასურსათო პრობლემას.

მის გადასაწყვეტად კაცობრიობამ უნდა შეიმუშავოს ღონისძიებათა კომპლექსი პლანეტის სასურსათო რესურსების განვითარებისთვის.

2. ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურებას განაპირობებს როგორც ტექნოგენური, ასევე ბუნებრივი დაბინძურების წყაროების ფუნქციონირება.

ადამიანი თავისი სამეურნეო საქმიანობის შედეგად ატუჭყიანებს ატმოსფერულ ჰაერს, რაც თავის მხრივ უარყოფითად უბრუნდება თვით ადამიანს.

XX საუკუნეში ეკოლოგიურმა აზროვნებამ დღის წესრიგში დააყენა ეკონომიკის სხვადასხვა სექტორებიდან გარემოს დაბინძურების რეგულირება.

ყოველი ეკონომიკური პროექტი წინასწარ უნდა იქნეს შეფასებული, მისი ეკონომიკური სარგებლობისა და ბუნებაზე მიყენებული ზიანის გათვალისწინებით, მხოლოდ და მხოლოდ მდგრადი განვითარების არსის და პრინციპების დაცვის ფარგლებში.

ნებისმიერმა ეკონომიკურმა აგენტმა უნდა გაითავისოს, რომ დედამიწა ყველა ადამიანის საერთო საცხოვრებელი ოჯახია და მისი ნებისმიერი დაუშვებელი დაბინძურება ყველასათვის საზიანო იქნება.

ც. თეთრაული

1. ნაშრომში განხილულია სახელმწიფოს ეკონომიკური ფუნქციები, მისი არსი და მნიშვნელობა. გაანალიზებულია ეკონომიკის სახელმწიფოებრივი რეგულირების მექანიზმები, მისი გატარების გზები და მეთოდები.

2. წინამდებარე ნაშრომში განხილულია ინფლაციის განვითარების კანონზომიერებანი, გაანალიზებულია ინფლაციით გამოწვეული ეკონომიკური და სოციალური შედეგები და მისი დარეგულირების მექანიზმები.

ე. კაკულია

1. ნაშრომში, მცირე და საშუალო ბიზნესისათვის, ბიზნესგარემო განხილულია როგორც ერთიანი სისტემა. ბიზნესგარემო წარმოდგენილია ოთხი – შიდა, ადგილობრივი, ეროვნული, საერთაშორისო დონეების და მათზე მომქმედი ფაქტორების ერთიანობა. ბოლო წლების დეკლარირებული სტატისტიკური მონაცემების გაანალიზებით შეფასებულია მცირე და საშუალო ბიზნესის ადგილი საქართველოს ეკონომიკაში.

მ. კვარაცხელია

1. სტატიაში განხილულია იაპონური მენეჯმენტის არსი და მისი დანერგვის თეორიული პრობლემები. აქვე გაანალიზებულია „სამი სვეტის“-ს სისტემის მნიშვნელობა.

2. სტატიაში გამოკვლეულია ემიგრაცია და ემიგრაციის მიზეზები საქართველოში. ბოლო წლების განმავლობაში ყურადღებას ამახვილებს შრომითი მიგრაციის თავისებურებებზე საქართველოში, გაანალიზებულია მიგრაციის მახასიათებლები. გარდა ამისა იგი აანალიზებს მახასიათებლებს, რომელმაც მიგრაციის გაფართოება გამოიწვია საქართველოში. ნაშრომში განსაკუთრებით შესწავლილია ემიგრაციის ძირითადი მიზეზი.

3. მიგრაცია არ არის ახალი და უცნობი მოვლენა მსოფლიოში. ეს მიმდინარეობს უძველესი დროიდან მსოფლიოს უმეტეს ქვეყნებში, მაგრამ XX-XXI საუკუნის დასაწყისში დიდი სიჩქარით განვითარდა მსოფლიოში. ეს გამოწვეული იყო მსოფლიოს მოსახლეობის ზრდით. მეორე მხრივ, ეკონომიკური განვითარების დონეებს შორის განსხვავებით განვითარებულ და განვითარებად ქვეყნებში.

სიღარიბის დაძლევა, დასაქმებისა და სოციალური დაცვა მოსახლეობის ყველაზე დიდი

პრობლემა ჩვენი დაკარგული სოციალური, პოლიტიკური სისტემის გაველენამ მოახდინა დიდი გავლენა საქართველოში მიგრაციის პროცესზე.

დღეს ემიგრაციის დონე ერთერთი მაღალია მსოფლიოში. ასეთი პატარა ქვეყნისთვის, როგორც არის საქართველო, მილიონზე მეტი მიგრანტი, ძალიან მაღალი და შემაშფოთებელი ინდექსია, რომელსაც სჭირდება რადიკალური ზომების მიღება.

აღ. კურატაშვილი

1. В научном труде предлагается и обосновывается необходимость и механизмы проведения Чемпионата мира по научному творчеству в области общественных наук.

2. В научном труде рассматривается созданная автором Теория преимуществ Социально нацеленной политической системы перед Капитализмом и обосновывается принципиальная значимость данной теории.

3. В научном труде рассматривается проблема творческого развития науки и дается критический анализ имеющихся проблем в сфере общественных наук.

Притом, творческое развитие науки рассматривается как необходимая интеллектуальная основа социально-экономического прогресса.

თ. ლახარაშვილი

1. სტატიაში განხილულია საინვესტიციო გარემოს ფორმირების დადებითი და უარყოფითი ფაქტორები. შესწავლილია მსოფლიო ბანკის კვლევები ბიზნესის კუთხით და განსაზღვრულია ქვეყანაში უცხოური ინვესტიციების მოზიდვის გაუმჯობესების გზები.

2. ნაშრომში განხილულია ფულად-საკრედიტო სისტემის ჩამოყალიბების და განვითარების ძირითადი მიმართულებები საქართველოში. აგრეთვე გაანალიზებულია ფულად-საკრედიტო პოლიტიკის ძირითადი თავისებურებანი საქართველოში და დასახულია მისი სრულყოფის გზები.

მ. მელაშვილი

1. სტატიაში წარმოდგენილია ეკონომიკის ფუნქციონირებაში სახელმწიფოს მონაწილეობის შესახებ სხვადასხვა მოსაზრებები და თეორიები. განხილულია საგარეო ვაჭრობის სახელმწიფო რეგულირების შესახებ არსებული ორი ძირითადი მიდგომა: თავისუფალი ვაჭრობა და პროტექციონიზმი. ნაშრომში ასევე გაანალიზებულია საგარეო ვაჭრობაში არსებული ვითარება და მისი განვითარების ძირითადი მიმართულებები.

ი. ნათელაური

1. გაანალიზებულია თანამედროვე საქართველოს ექსპორტისა და იმპორტის დროითი მწკრივები 14 წლიანი პერიოდისთვის (2000–2013 წლები). შემოწმებულია მათი ცენტრირება პირველი რიგის საწყისი მომენტის ირგვლივ. დადგენილია რომ ექსპორტისა და იმპორტის დროითი მწკრივების გაყოფა ოთხ ტოლ ნაწილად, მეორე რიგის ცენტრალური მომენტით ვერ ხერხდება. შეფასებულია საქართველოს საგარეო ვაჭრობის მაჩვენებლების პროექციის შესაძლებლობები მოკლევადიან პერსპექტივაში.

თანამედროვე საქართველოს საგარეო ვაჭრობის მაჩვენებლების- ექსპორტისა და იმპორტის დროითი მწკრივები შემოწმებულია განაწილების ნორმალურობაზე, ორი კრიტერიუმით: 1) ასიმეტრიისა (A-მესამე რიგის ცენტრალური მომენტის) და ექსცესის (E-მეოთხე რიგის ცენტრალური მომენტის (კურტოზისის, ცენტრის მიმართ სიმჭიდროვის)) კოეფიციენტების შედარებით მათსავე რეპრეზენტატიულობის შეცდომებთან (მA და მE – სთან) და 2) კოლმოგოროვის კრიტერიუმით. დადგენილია, რომ ორივე საანალიზო მაჩვენებლისთვის განაწილების ნორმალურობის პირობა სრულდება.

გამოკვლეულია საგარეო ვაჭრობის სასაქონლო სტრუქტურისა და გეოგრაფიის ოპტიმიზაციის გზები და შესაძლებლობები საქართველოში, იმის გათვალისწინებით, რომ

გეოგრაფიის დივერსიფიკაცია უკვე მიღწეულია, სასაქონლო დივერსიფიკაციის პროცესი კი ჯერ კიდევ მიმდინარეობს.

2. გაანალიზებულია სტატისტიკაში საქართველოს საგარეო ვაჭრობის განვითარების ზოგადი ტენდენციები, სასაქონლო სტრუქტურა და გეოგრაფია, 2013 წლის რეალურ სტატისტიკურ ინფორმაციაზე დაყრდნობით. გამახვილებულია ყურადღება საქართველოს თანამშრომლობაზე ქვეყნების ჯგუფებთან, განსაკუთრებით ევროკავშირთან. ევროკავშირის სამეზობლო პოლიტიკისა და ევროკავშირ-საქართველოს სამოქმედო გეგმის ფარგლებში შეფასებულია ევროკავშირის ქვეყნებთან საქართველოს სავაჭრო კავშირების ჩამოყალიბების, განვითარებისა და გაღრმავების პერსპექტივა. სათანადო ყურადღება აქვს დათმობილი საქართველოს ექსპორტისა და იმპორტის დივერსიფიკაციის საკითხს.

3. ევროკავშირის სამეზობლო პოლიტიკისა და ევროკავშირ-საქართველოს სამოქმედო გეგმის ფარგლებში შეფასებულია ევროკავშირის ქვეყნებთან საქართველოს სავაჭრო კავშირების ჩამოყალიბების, განვითარებისა და გაღრმავების პერსპექტივა, სათანადო ყურადღება აქვს დათმობილი საქართველოს ექსპორტისა და იმპორტის დივერსიფიკაციის საკითხს.

ზ. ნოზაძე

1. სტატისტიკაში განხილულია საქართველოში ბუნების დაცვის საფინანსო რესურსების ფორმირებისა და გამოყენების მექანიზმი რეგიონული თავისებურებების გათვალისწინებით საბაზრო ეკონომიკის პირობებში.

2. ნაშრომში გაანალიზებულია ეკოლოგიური მდგომარეობა საქართველოში. მოცემულია კონკრეტული წინადადებები, რეკომენდაციები და კონცეფციები ეკოლოგიური სიტუაციის გასაუმჯობესებლად, ბუნებათსარგებლობის ეფექტიანობის ასამაღლებლად და ქვეყნის ეკონომიკური მდგომარეობის გასაჯანსაღებლად.

ზ. რევიშვილი

1. ფართოდაა განალიზებული ევროკავშირის ძველ და ახალ წევრ ქვეყნებში სასოფლო-სამეურნეო მიწების უცხოელებზე გაყიდვების რეგულაციები. ნახვენებია, რომ ახალ წევრ ქვეყნებში უცხოელ მოქალაქეებსა და უცხოურ იურიდიულ პირებზე ვრცელდება მნიშვნელოვანი პირდაპირი და ირიბი შეზღუდვები, ასევე ფართოდაა გაშუქებული რეგულაციების თავისებურებანი ევროკავშირის რიგ ძველ ქვეყნებში. საქართველოში არსებული სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობის გათვალისწინებით, მოცემულია მოსაზრებები აღნიშნული რეგულაციების შემოღების საკითხებზე.

2. სტატისტიკაში გაშუქებულია საქართველოს პოსტსაბჭოთა პერიოდში სოფლის ქალაქისაგან სოციალურ-ეკონომიკური ჩამორჩენილობის პრობლემის არსი, მიზეზები და მათი დაძლევის გზები. გაშუქებულია სოფლისა და სოფლის მეურნეობის რეფორმირების მნიშვნელოვანი ეტაპები და მათი შედეგები; გაანალიზებულია სასოფლო დასახლებული პუნქტების ტიპების და მათში მოსახლეობის ცვლილებებთან კანონზომიერებანი, მთლიანად სოფლის განვითარების ტენდენცია. განვითარებულია მოსაზრებები, რომელთა გათვალისწინება ხელს შეუწყობს რეფორმირების დროს დაშვებული შეცდომების გამოსწორებას, მცირე და საშუალო სასოფლო დასახლებების მდგრად განვითარებას, სოფლის ეკონომიკური და სოციალური ჩამორჩენილობის დაძლევის და „ქალაქი-სოფელი“ ერთიანი, კომპლექსური განსახლების სისტემის ფორმირებას.

რ. სარჩიშვილი

1. დახასიათებულია ეკონომიკის მათემატიკურ-კიბერნეტიკული მიმართულების თავისებურება აზრობრივ მოდელირებაში, სადაც ეკონომიკურ-მათემატიკური კვლევა

სპეციალიზებული ენის შექმნის პირობებსაც ქმნის.

დასმულია წარმოების ოპტიმალური დაგეგმვის ამოცანა, რომლის ახლებური ინტერპრეტაცია ემყარება საწარმოო რესურსების ორადი შეფასებიდან პროდუქციის შემოსავლის მაქსიმუმის მიღებას.

აზრობრივი მოდელირება, როგორც მეთოდი განხილულია დინამიკასა და მკვლევარის შემოქმედებაში.

2. მოცემულია აკადემიკოს პაატა გუგუშვილის შეხედულება ტერმინების ფორმირების მეთოდოლოგიაზე.

დახასიათებულია ზოგიერთი ისეთი ეკონომიკური ტერმინი, რომელიც გამოიყენება ყოველდღიურ პრაქტიკაში.

3. დახასიათებულია ზოგიერთი მნიშვნელოვანი ტერმინი და მოცემულია მისი განმარტება.

მეცნიერებისა და რელიგიის ურთიერთობის შესაბამისობაში განხილულია ბიბლიის ეკონომიკური აზრი.

4. განხილულია საგარეო ვაჭრობასთან დაკავშირებული სატრანსპორტო ეკონომიკურ-მათემატიკური ამოცანა და ექსპორტის იმპორტთან დამოკიდებულება.

დახასიათებულია გრძელვადიანი პროგნოზირების ეფექტიანობა საქართველოს საგარეო ვაჭრობის ეკონომიკაში (რაც წარმოადგენს ოპერაციითა გამოკვლევის ახალ გამოყენებას საგარეო ვაჭრობაში).

5. წარმოდგენილია საშუალო არითმეტიკულისა და საშუალო გეომეტრიულის ურთიერთკავშირის საფუძველზე გამოყვანილი რეკურენტული დამოკიდებულება, რომელიც გამოყენებულია დინამიკური მწკრივის სრული სახით ასაგებად პროგნოზირებისათვის ეკონომიკაში, სადაც ჩართულია წარსულისა და აწმყოს მომავალთან შეჯერების პირობა.

მინიშნებული მომავლისკენ სხვა გეზის აღებით ინტენსიური განვითარების პროცესების და ეკონომიკური მაჩვენებლების დინამიზმის დახასიათებლად, შერჩეულია საშუალო არითმეტიკულისა და საშუალო გეომეტრიულის კომბინირებული გამოყენების სქემა. იგი ეყრდნობა წარსულის მიხედვით მომზადებულ მონაცემთა მოსწორებას, ექსპერტის მიერ საწყის მონაცემთა მნიშვნელობების გააქტიურებას და შეჯერებას მომავლის განვითარების მინიშნებულ ვარიანტთან, სადაც მონაწილეობს საშუალო პროგნოზის ცდომილების შეფასება.

6. განხილულია ინფლაციის ნორმალიზების სპეციფიკური პრობლემები. რეალური ეკონომიკური განვითარებისა და ეკონომიკური სტრუქტურის ზღვრული ეფექტიანობისათვის აღნიშნულია მეცნიერებისა და მასთან დაკავშირებული დარგების სტიმულირების აუცილებლობა.

7. მოცემულია პოსტსაბჭოთა საქართველოში მეცნიერ კადრთა რიცხოვნობის ცვლილებების სტატისტიკა. დახასიათებულია მოსახლეობის საგანმანათლებლო მოძრაობა და მეცნიერ კადრთა კვალიფიციური სტრუქტურის მაჩვენებლები.

მოყვანილია გენიოსის დამახასიათებელი ნიშნების სტატისტიკა და ჩატარებულია დაკვირვება გენიოსური აზროვნების ეფექტიანობაზე მეცნიერებაში.

თ. ქავთარაძე

1. ნაშრომში შესწავლილია მეცხვარეობის ინფრასტრუქტურაში შემავალი დარგებისა და ორგანიზაციების ერთობლიობის მნიშვნელობა; დადგენილია, რომ მეცხვარეობის ინფრასტრუქტურაში ქვეყანას ცხვრის სადგომთმშენებლობის ტიპური, ადგილობრივ პირობებს მორგებული სადგომების პროექტი არ გააჩნია. წამოყენებულია წინადადება, მეცხვარეობის ეკონომიკური ეფექტურობის ამაღლების მიზნით სადგომების

ინფრასტრუქტურაში ცხვრის საგვიანო დოლის დანერგვის აუცილებლობაზე.

2. ნაშრომში განხილულია აგრარული რეფორმის მიმდინარეობა. გამოკვლეულია რეფორმის მიმდინარეობის არაეფექტურობის მიზეზები; ყურადღებაა გამახვილებული ჯავახეთში სტაციონალური მეცხვარეობის განვითარების აუცილებლობაზე. წამოყენებულია წინადადება ჯავახეთში განძისა და ოკამის სტაციონალური მეცხვარეობის სამრეწველო კომპლექსების ფუნქციონირების აუცილებლობაზე. დადგენილია მეცხვარეობის აღნიშნულ სამრეწველო კომპლექსებში ცხვრის პროდუქტიულობის, პროდუქციის წარმოების და საკვებზე მოთხოვნების მაჩვენებლები.

3. ნაშრომში დადგენილია რესპუბლიკის საზაფხულო და საზამთრო საძოვრების ოდენობა; შესწავლილია და გამოვლენილი ზამთრისა და ზაფხულის საძოვრების ფუნქციონირების ინფრასტრუქტურული ნაკლოვანებანი. მოცემულია საკვები კულტურების ეკონომიკური ეფექტურობის მაჩვენებლები. პირველადაა წამოყენებული წინადადება ჩრდილო კავკასიელ მეცხვარეებთან ერთად, ერთობლივი ფერმერული მეცხვარეობის საწარმოების ფუნქციონირების საკითხები.

4. ნაშრომში შესწავლილია აგრობიზნესის სახელმწიფო რეგულირების გამოცდილება საზღვარგარეთის ქვეყნებში. დადგენილია, რომ მიწის საკუთრებამ საქართველოში ვერ მიიღო ადეკვატური საბაზრო შინაარსი და ის ეკონომიკურად არ რეალიზდება. წამოყენებულია მოსაზრება, რომ მიწების დანიშნულებისამებრ გამოყენების სტიმულირება მისი გადანაწილება ეფექტიანად მომუშავე სუბიექტებს შორის, სახელმწიფოებრივ დარეგულირებას საჭიროებს.

5. ნაშრომში შესწავლილია საქართველოს მეცხვარეობის განვითარების ძირითადი პრობლემები. გამოთქმულია მოსაზრება, რომ მეცხვარეობის განვითარება დაკავშირებულია მრავალი პრობლემის კომპლექსურ გადაწყვეტასთან. დადგენილია, რომ ამ ღონისძიებათა წარმატებით გატარების შედეგად საქართველოში 2 და მეტი მილიონი ცხვრის ყოლისა და მაღალი ღირსების 7-8 ათასი ტონა მატყლის წარმოებაა შესაძლებელი. გამოკვლეულია, რომ რესპუბლიკაში წარმოებული მატყელი უხარისხობის გამო არაა გადაქცეული სამრეწველო მნიშვნელობის ნედლეულად. იგი არ არის მოთხოვნილი და მისი საბაზრო ფასი ქვეყანაში ძალზე დაბალია. ნაშრომში პირველადაა წამოყენებული წინადადება, რომ სამრეწველო მატყლის წარმოების თვალსაზრისით ქვეყანაში უნდა დაინერგოს მატყლის დამზადების ახალი საერთაშორისო სტანდარტი.

6. ქისტაური

1. ნაშრომში განხილულია საგადამხდელო ბალანსი, როგორც უმნიშვნელოვანესი ეკონომიკური დოკუმენტი, რომელიც იძლევა წარმოდგენას ქვეყნებს შორის ფასეულობათა ნაკადების მოძრაობის შესახებ და აჩვენებს თუ კონკრეტული ქვეყანა მსოფლიო ეკონომიკასთან ინტეგრაციის რომელ საფეხურზე იმყოფება. ასევე განხილულია მისი ფორმირების და მნიშვნელობის საკითხები. აქვე გაანალიზებულია ბოლო წლებში საქართველოს საგადამხდელო ბალანსის მდგომარეობა.

ქ. ქველადე

1. სტატიაში განხილულია ტურიზმის ინოვაციური პოლიტიკის შემადგენელი ერთ-ერთი აუცილებელი ელემენტის – ტურისტული ინოვაციური პოტენციალის არსი და როლი, მისი განვითარების ფაქტორები, ქვეყანაში არსებული ტურისტული რესურსების პოტენციალის სახეები და ის მიმართულებები, რომელთა დანერგვა ხელს შეუწყობს ტურიზმში ინოვაციური პოლიტიკის განვითარებას საქართველოში.

2. სტატიაში განხილულია მწვანე ეკონომიკის განვითარების მნიშვნელობა საქართველოში

ეროვნული მდგრადი ეკონომიკის განვითარებაში, ასევე მწვანე ეკონომიკის განვითარების ზოგადი ასპექტები და გამოკვეთილია მწვანე ბიზნესისათვის მაღალი პოტენციალის მქონე ის სექტორები, რომლებიც ხელს შეუწყობს ქვეყანაში გარემოსა და ბიზნეს ეთიკის დაცვას. ნაშრომში ტურიზმი მიხნეულია საქართველოში მწვანე ბიზნესის განვითარების ხელშემწყობ სექტორად და განხილულია ტურიზმის ის მიმართულება, რომელიც ხელს შეუწყობს რეგიონებში მცირე და საშუალო ბიზნესის განვითარებას.

თ. ჩხეიძე

1. სტატიაში საქართველოს ტყეები განხილულია, როგორც საუკეთესო ნიადაგთდაცვითი, წყლის რეჟიმის მარეგულირებელი, ჰაერგამწმენდი, ბანლეოლოგიური თერაპიის ობიექტი, რეკრეაციულ-ტურისტული ინდუსტრიის მდგრადი საფუძველი და არა როგორც სამერქნე რესურსი, რადგან საქართველოს ტყეები განვითარებულია უმთავრესად მთიანი რელიეფის ციცაბო ფერდობებზე და მათი ფუნქციაა ნიადაგის დაცვა.

სტატიაში ხაზგასმულია, რომ საქართველოს ტყის ფონდი არ უნდა ექვემდებარებოდეს პრივატიზებას. იგი უნდა იყოს სახელმწიფო დაქვემდებარებაში, ასევე უნდა გაძლიერდეს კონტროლი უნებართვო ჭრებზე, როგორც ეკოლოგიური კატასტროფის მიზეზზე.

2. სტატიაში განხილულია აქვაკულტურის, როგორც მეწარმული საქმიანობის ერთ ერთი დარგის მდგომარეობა. ნაჩვენებია, რომ ეს სფერო მიუხედავად მისი მნიშვნელობისა მოსახლეობის კვებით რაციონში – ცხოველური ცილებით უზრუნველყოფაში ჯეროვნად ვერ განვითარდა საქართველოში.

აქვაკულტურის განვითარების შეფერხება განაპირობა წყლის რესურსების ეკოლოგიურმა დაბინძურებამ, რამაც გამოიწვია არამარტო მეთევზეობის განვითარების შეფერხება არამედ თევზეულის საგრძნობი შემცირება მთელ მსოფლიოში. სტატისტიკის მიხედვით XXI საუკუნის დასაწყისში დედამიწის ზღვებსა და ოკეანეებში აღინიშნა თევზეულის ფიზიკური შემცირება 25%-ით.

სტატიაში აღნიშნულია საქართველოში აქვაკულტურის ერთერთი მეწარმული საქმიანობის „მეკალმაეობის“ განვითარების შესახებ და გამოთქმულია იმედი, რომ მეკალმაეობის განვითარება შესძლებს საქართველოს მოსახლეობა უზრუნველყოს ნედლი (ცოცხალი) თევზეულის საკმაო რაოდენობით.

3. სტატიაში განხილულია დედამიწაზე გლობალური დათბობის შესაძლებლობა და მასთან დაკავშირებული პრობლემები.

არსებული მონაცემების მიხედვით „სათბური გაზების“ კონცენტრაციის ზრდას მოყვება დედამიწაზე გლობალური დათბობა. კლიმატის დათბობის ეფექტი სახვადასხვა იქნება დასავლეთ და აღმოსავლეთ საქართველოში.

ნაშრომში აღნიშნულია, რომ დასავლეთ საქართველოში აცივდება. ჰაერის ტემპერატურა დაიწვეს 3⁰C–ით, რის გამოც საფრთხე შეექმნებათ სუბტროპიკულ მცენარეებს. შავი ზღვის წყალი გაცივდება, რაც უარყოფითათ აისახება მეთევზეობაზე.

აღმოსავლეთ საქართველოში დათბება. ტემპერატურა მოიმატებს 2⁰C-ით, რაც ისე როგორც დასავლეთში გამოიწვევს სამიწათმოქმედო ზონების შევლას. საფრთხე შეექმნება ყველა იმ სასოფლო სამეურნეო კულტურას, რომლის ვეგეტაციის პერიოდი არ დაემთხვევა ზონის კლიმატურ პირობებს. საფრთხე დაემუქრება თავთავიან კულტურებს და ვაზის ადგილობრივ ჯიშებსაც.

მსოფლიო თანხმდება იმაზე, რომ კლიმატური დათბობის წინააღმდეგ უნდა იბრძოდონ ერთობლივი ძალით და სტატიაში ხაზგასმულია, რომ საჭიროა მაქსიმალურად შეამცირონ მავნე გაზების გამომფრქვევი კერები და დაინერგოს ალტერნატიული ტექნოლოგიები.

მ. ცუცქირიძე

1. სტატიაში განხილულია ინოვაციური ფაქტორების გავლენა ბიზნესის განვითარებაზე

საქართველოში ევროინტეგრაციის პროცესში. გამოკვლეულია ძირითადი ინოვაციური ფაქტორები, რომლებიც აქტიურად მოქმედებენ ევროპის ეკონომიკურ სისტემათა ინტეგრაციის დროს, ასევე წარმოადგენენ ბიზნესის მიზნების მისაღწევს, საბაზრო ურთიერთკავშირების გაფართოების მთავარ საფუძველს.

2. ნაშრომში განხილულია ბიზნესის შემოსავლების გადიდებაზე ინოვაციური ფაქტორების გავლენა საქართველოში, თანამედროვე ინტეგრაციული პროცესების შედეგად ინოვაციური ტექნოლოგიებისა და ტექნიკის შრომის ინოვაციური მეთოდების, მართვის ხარისხისა და საბაზრო კონკურენტუნარიანობის ამაღლების საშუალებათა ფირმის საქმიანობაში გამოყენების საფუძველები.

მ. სუსკევაძე

1. თანამედროვე პირობებში უძრავ ქონებაზე ფასწარმოქმნა არ წარმოადგენს მექანიკურ პროცესს. მას განაპირობებს სხვადასხვა ეკონომიკური და არაეკონომიკური ფაქტორების ზემოქმედება, რომელთაგან ბოლო პერიოდებში განსაკუთრებული აქტუალობა შეიძინა ეკოლოგიურმა ფაქტორებმა. სწორედ საქართველოში უძრავი ქონების ღირებულების განსაზღვრის პროცესში ამგვარი ფაქტორების გათვალისწინების პრობლემურ საკითხებს ეძღვნება სტატია. მასში გაშუქებულია უძრავი ქონების ეკონომიკურ შეფასებაში გარემოს დაცვითი ფაქტორების ჩართულობის შესახებ ისტორიული წინამძღვრები და მისი მნიშვნელობა ამ პროცესში. განხილულია ფაქტორთა ერთობლიობა, რომლებიც ზემოქმედებას ახდენენ უძრავი ქონების ღირებულებაზე საქართველოში, სადაც ძალიან უმნიშვნელოა ეკოლოგიური ფაქტორების როლი. შემოთავაზებულია ზოგიერთი მეთოდიკური მიდგომა საქართველოში უძრავი ქონების ღირებულებაში ეკოლოგიური ფაქტორების ადეკვატური გათვალისწინების მიზნით.

2. გეგმიურიდან საბაზრო ეკონომიკაზე გადასვლის პროცესმა რადიკალური ცვლილებები გამოიწვია არა მხოლოდ ეკონომიკის, არამედ ბუნებრივი რესურსების გამოყენებისა და გარემოს დაცვის სფეროებში. გამოიკვეთა როგორც დადებითი, ისე უარყოფითი ტენდენციები და შედეგები, რომელთა ანალიზსა და შეფასებას ეძღვნება წინამდებარე სტატია. კერძოდ, მასში გაშუქებულია საკუთრების ფორმის ცვლილებისა და კონკურენციული მექანიზმის ამოქმედების შედეგად გამოწვეული ცვლილებები ეკოლოგიის სფეროში და შეფასებულია მისი ეკონომიკურ-ეკოლოგიური შედეგები. გაანალიზებულია პოსტკომუნისტური ტრანსფორმაციის პროცესში ბუნებრივი რესურსების გამოყენებისა და გარემოს დაცვის სფეროში ინსტიტუციური გარდაქმნებისა და ფისკალური ბერკეტების როლი და მნიშვნელობა.

რ. ჯავახიშვილი

1. ნაშრომში გაშუქებულია საქონლის კონკურენტუნარიანობის თეორიულ-მეთოდოლოგიური ასპექტები, შემოთავაზებულია მისი გაანგარიშების მეთოდიკა. მასში გაანალიზებულია საქონლის კონკურენტუნარიანობის დონის განმსაზღვრელი ტექნიკური, ნორმატიული, ერგონომიკული, ესთეტიკური და ეკონომიკური პარამეტრები. ნაშრომში განსაკუთრებული ადგილი აქვს დათმობილი საქონლის კონკურენტუნარიანობის ამაღლების ისეთი მაჩვენებლებისა და ფაქტორების კვლევას, როგორცაა: საქონლის დონე, მისი ხარისხი, საქონლის შესახებ ინფორმაციის გავრცელების საშუალებები, კონკრეტულ ბაზარზე მისი ადაპტაცია, საქონლის შეფუთვა, მარკირება, ბაზარზე მისი მიწოდება, გაყიდვის პროგრესული მეთოდების გამოყენება, საფასო პოლიტიკა, რეკლამა და სტიმულირება, საქონელის გაყიდვისწინა და გაყიდვისშემდგომი სერვისი, ექსპლოატაციასა და რემონტზე გაწეული დანახარჯები და სხვ. ნაშრომში გაანალიზებულია ქართული პროდუქციის კონკურენტუნარიანობის თანამედროვე მდგომარეობა და განსაზღვრულია როგორც საშინაო, ისე საგარეო ბაზრებზე მისი დონის ამაღლების ძირითადი ფაქტორები და მიმართულებები.

2. ნაშრომში გაშუქებულია საექსპორტი პოტენციალის თეორიულ-მეთოდოლოგიური პრობლემები. საექსპორტო პოტენციალი გაანალიზებულია როგორც ეკონომიკური პოტენციალის მნიშვნელოვანი შემადგენელი ნაწილი, რომელსაც გააჩნია თავისი სუბიექტური და ობიექტური შინაარსი. ნაშრომში კვლევის შედეგად გაკეთებულია დასკვნა, რომ პირველი მათგანი უფრო მეტად ვლინდება საწარმოო პოტენციალში, ხოლო მეორე – მის მართვის პოტენციალში.

ნაშრომში გაანალიზებულია საქართველოს საექსპორტო პოტენციალის დინამიკის მაჩვენებლები, მის მოცულობასა და სტრუქტურაში, აგრეთვე ექსპორტის დივერსიფიკაციასა და გეოგრაფიაში მომხდარი რადიკალური ცვლილებები. მასში განსაკუთრებული ყურადღება აქვს დათმობილი ქვეყნის საექსპორტო პოტენციალის ზრდისა და მისი გამოუყენებელი რეზერვების გამოვლენას, რომელთაგან აღსანიშნავია: საქართველოს ეკონომიკის დარგობრივი სტრუქტურის სრულყოფა-ექსპორტზე ორიენტირებული სოფლის მეურნეობის პროდუქტების წარმოებისა და მისი გადამამუშავებელი მრეწველობის, აგრეთვე ეკონომიკის მაღალტექნოლოგიური და მეცნიერებატევადი დარგების სწრაფი აღორძინება-განვითარება; ტურიზმის ინფრასტრუქტურის განვითარების საფუძველზე ქვეყნის მდიდარი საკურორტო-რეკრეაციული რესურსების სრულყოფილი გამოყენება; საინვესტიციო კლიმატის გაუმჯობესების გზით ქვეყნის საინვესტიციო რესურსების ზრდა და ექსპორტზე ორიენტირებულ დარგებში მათი პრიორიტეტული გამოყენება; ქვეყნის დაკრედიტების სისტემის სრულყოფა – საკრედიტო რესურსების დიდი დეფიციტის დაძლევა, საპროცენტო განაკვეთების შემცირება, შეღავათიანი კრედიტების ზრდა და მათი ხელმისაწვდომობის სისტემის სრულყოფა; ქართული პროდუქტის კონკურენტუნარიანობის დონის ამაღლება, მისი ღირსებისა და ეკოლოგიური სისუფთავის დაცვა და პროპაგანდა; ქვეყნის საექსპორტო პოტენციალის ამაღლებაში სახელმწიფოს აქტიური ჩარევა და ამ საქმეში სათანადო ადმინისტრაციული და ეკონომიკური ბერკეტების ამოქმედება.

3. ეკონომიკური ინტეგრაცია ქვეყნების ურთიერთდაახლოების პროცესია, რომელიც გულისხმობს მათ შორის მსგავსი ბიზნეს-გარემოს შექმნას, ცხოვრების დონისა და ხარისხის გასოთანაბრებას. სტატიაში გაანალიზებულია გლობალიზაციის ეპოქაში ეკონომიკური ინტეგრაციის ადგილი და როლი ეროვნული და მსოფლიო ეკონომიკის განვითარებაში, მისი ძირითადი ფორმები, დამახასიათებელი ნიშნები და თავისებურებები.

სადღეისოდ ეკონომიკურ გაერთიანებათა შორის ყველაზე მძლავრი და სიცოცხლისუნარიანია ევროკავშირი, რომელსაც გააჩნია მდგრადი ეკონომიკური განვითარების უდიდესი პოტენციალი. სტატიაში გამოკვლეულია მისი შექმნის ძირითადი პრინციპები, მიზნები და ამოცანები, განვითარების ცალკეული ეტაპების მიხედვით როგორც სივრცობრივი, ისე სიღრმისეული გაფართოების ძირითადი ნიშნები და თავისებურებები, რის შედეგადაც იგი ჩამოყალიბდა როგორც მსოფლიოს ყველაზე უმსხვილესი და მაღალგანვითარებული ბაზარი. მისი ევოლუციის ცალკეულ ეტაპებზე განხორციელებული ეკონომიკური რეფორმების შედეგად შემოღებულ იქნა ერთიანი საანგარიშსწორებო ვალუტა – ევრო, შეიქმნა ერთიანი ეკონომიკური სივრცე, სადაც აღმოფხვრილია საბაჟო და სავაჭრო ბარიერები, უზრუნველყოფილია გაერთიანების ფარგლებში კაპიტალის, სამუშაო ძალის, საქონლისა და მომსახურების თავისუფალი გადაადგილება და სადაც ხორციელდება ევროკავშირის წევრ-ქვეყნებს შორის აქტიური თანამშრომლობა ეკონომიკის, სავალუტო-საფინანსო, მიკრო და მაკროეკონომიკის, ჰუმანიტარულ, საგარეო პოლიტიკისა და უსაფრთხოების, სამართლის, მეცნიერებისა და ტექნიკის, ეკოლოგიის, რეგიონული და სოციალური განვითარების სფეროებში.

2) უცხოეთში

ა) მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამომცემლობის	გვერდების
---	-----------------	---------------------	---------------	-----------

			ადგილი, გამომცემლობა	რაოდენობა
1	ვლ. პაპავა, (თანაავტორი ი. ანანიაშვილი)	Laffer-Keynesian Synthesis and Macroeconomic Equilibrium (ლაფერ-კეინზიანური სინთეზი და მაკროეკონომიკური წონასწორობა)	ნიუ იორკი, ნოვა საიანს პაბლიშერს	106
ანოტაციები				
<p>1. მონოგრაფიაში შემოთავაზებულია ლაფერ-კეინზიანური სინთეზის იდეა და მისი შესაბამისი მაკროეკონომიკური წონასწორობის მოდელი, რომელშიც ერთობლივი მოთხოვნის ფუნქცია კეინზიანურ პრინციპებს, ერთობლივი მიწოდების ფუნქცია კი ლაფერის პოსტულატებს ეფუძნება. აღნიშნული მოდელის ანალიზის საფუძველზე ნაჩვენებია, რომ მარტო ოპტიმალური საშუალო საგადასახადო განაკვეთის შემოღებას, თავისთავად, არ შეუძლია სრული დასაქმების შესაბამის წონასწორობაში გადასვლის ინიცირება ან ბიუჯეტში მაქსიმალური საგადასახადო შემოსავლების მობილიზება. ლაფერ-კეინზიანური სინთეზის პირობებში ეკონომიკური აქტიურობის ამადლებას და სრული დასაქმების მიღწევაში მნიშვნელოვან როლს, დაბეგვრის რეჟიმთან ერთად, ერთობლივი მოთხოვნა ასრულებს. მონოგრაფიის ქართული ვერსია გამოიცა 2009 წელს.</p>				

- ბ) ბროშურები
- გ) სახელმძღვანელოები
- დ) კრებულები

ე) სტატიები

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	R. Abesadze	high technologies – the most important factor of economic development	წიგნში: “GOSPODAR KA W SIECI-ACH RELAC-II”	Lublin, “Wy dawnictwo KUL”, 2014. საერთაშორისო კონფერენცია	5
2	რ. აბესაძე ვ. ბურდული	ქვეყნის რეგიონების ეკონომიკური განვითარების დაჩქარება გლობალიზაციის პირობებში (ინგლისურ და რუსულ ენებზე). Regional Problems of Accelerating Economic Development Rates in the Context of Globalization (a Georgian Case-Study).	Ж. Кавказ & Глобализация Том 7. Выпуск 3-4	CA&CC Press. ШВЕЦИЯ.	16
3	Абесадзе Р, Бурдули В.	Неоиндустриальное развитие, инновационная экономика и сетевые взаимосвязи в условиях глобализации. Материалы XV-ой Международной конференции «Сеть как пространство социального, экономического и политического сотрудничества в Центральной и Восточной Европе».	წიგნში: “GOSPODAR KA W SIECI-ACH RELAC-II”	Lublin, “Wy dawnictwo KUL”, 2014. საერთაშორისო კონფერენცია	16
4	რ. ასათიანი	ЭКОНОМИКА ГРУЗИИ СКВОЗЬ ПРИЗМУ НОВОГО МИРОВОГО ПОРЯДКА. ж. „Кавказ и глобализация“.	Том 6.	სტამბოლი (თურქეთი)	
5	ვ. ბერუღავა Бурдули В.,	ნდობაზე აგებული ურთიერთობების გაღწევა ფირმის საქმიანობაზე: გარდამავალი ეკონომიკების მაგალითზე. EBES-ის 13-ე კონფერენცია, ეკონომიკისა და ბიზნესის ევრაზიული საზოგადოება. Продовольственная		Житомир:	

6	Абесаძე Р.	безопасность как объект государственного регулирования и бизнес-координации. – В сб. Органичне виробництво I продовольча безпека.		изд-во «Полесье»	8
7	Бурдули В., Абесаძე Р.	Неоиндустриальное развитие и инновационная экономика в условиях глобализации – В сб. Економика і менеджмент – 2013: Перспективи інтеграції та інноваційного розвитку. Збірник наукових праць Міжнародної науково-практичної конференції (Дніпропетровськ: 24-25 квітня 2014 р.)		Дніпропетровськ: Видавець Біла К. О.	9
8	მ. კვარაცხელია	Региональные проблемы миграционных процессов в Грузии. (Daugavpils University Daugavpils, Latvia)9th International Scientific Conference “Social Sciences for Regional Development 2013”.		დაუბავპილსი (ლატვია)	8
9	აღ. კურატაშვილი	ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ЭФФЕКТИВНОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ В УСЛОВИЯХ ИСТИННО ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО ОБЩЕСТВА. Материалы III Международной научно-практической Интернет-конференции. Макеевский экономико-гуманитарный институт.		г. Макеевка, Украина	8
10	აღ. კურატაშვილი	THEORY OF BALANCE OF RIGHTS AND RESPONSIBILITY OF OFFICIALS – ESSENTIAL SCIENTIFIC BASIS OF HUMAN RIGHTS PROTECTION. SCIENTIFIC BULLETIN ACADEMY OF MUNICIPAL ADMINISTRATION. COLLECTION OF SCIENTIFIC WORKS. SERIES “MANAGEMENT”, ISSUE 1/2014. KYIV: ACADEMY OF MUNICIPAL ADMINISTRATION. ФИЛОСОФИЯ СОЦИАЛЬНОЙ		KYIV, UKRAINE Киев,	8

11	აღ. კურატაშვილი	<p>ЦЕЛИ – МЕТОДОЛОГИЧЕСКАЯ ОСНОВА ОРИЕНТАЦИИ ПРАВОВОЙ МОДЕРНИЗАЦИИ ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ В ИНТЕРЕСАХ НАРОДА.</p> <p>Модернизационные процессы государственного и муниципального управления. МАТЕРИАЛЫ МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ. ЧАСТЬ ПЕРВАЯ. Академия муниципального управления. Киев: Издательско-полиграфический центр Академии муниципального управления, в 2-х частях.</p>		Украина	3
12	აღ. კურატაშვილი	<p>ФИЛОСОФСКО-ПРАВОВЫЕ ОСНОВЫ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО ПРОГРЕССА И РОЛЬ СЕТЕВОЙ КООРДИНАЦИИ В ИХ РЕАЛИЗАЦИИ. Материалы XV Международной научной конференции: «Сеть как пространство социального, экономического и политического сотрудничества в Центральной и Восточной Европе», Сборник докладов.</p> <p>Люблинский католический университет Иоанна Павла II Люблин: Издательство KUL.</p>		Наленчов (Польша)	7
13	აღ. კურატაშვილი	<p>ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВО И ГОСУДАРСТВЕННОЕ УПРАВЛЕНИЕ В УСЛОВИЯХ ИСТИННО ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО ОБЩЕСТВА И ГОСУДАРСТВА.</p> <p>Материалы XIII Международной научно-практической конференции: «РАЗВИТИЕ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА КАК ФАКТОР РОСТА НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ».</p> <p>НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ “КІЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ”.</p>		(Киев, Украина). Киев: Издательство «Политехника»	2
14	აღ. კურატაშვილი	<p>ПРОБЛЕМА ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ: ТЕОРИЯ СБАЛАНСИРОВАННОСТИ ПРАВ И ОТВЕТСТВЕННОСТИ ДОЛЖНОСТНЫХ ЛИЦ И</p>		Киев, Украина	6

15	ვლ. პაპავა	<p>НЕОБХОДИМОСТЬ ПРИВЛЕЧЕНИЯ К ОТВЕТСТВЕННОСТИ СУДЬЕЙ ЗА ИХ ПРОТИВОЗАКОННЫЕ ДЕЯНИЯ. НАУЧНЫЕ ИЗЫСКАНИЯ В ГОСУДАРСТВЕННОМ И МУНИЦИПАЛЬНОМ УПРАВЛЕНИИ. АКАДЕМИЯ МУНИЦИПАЛЬНОГО УПРАВЛЕНИЯ. СБОРНИК НАУЧНЫХ ТРУДОВ. ВЫПУСК 2/2014.</p> <p>The Catch-Up Effect and Regional Comparisons of Growth Indicators (With the Eastern Partnership Countries as an Example); მკვეთრი ზრდის ეფექტი და ზრდის მაჩვენებლების რეგიონული შედარება (აღმოსავლეთ პარტნიორობის ქვეყნების მაგალითზე) იმფაქტ-ფაქტორის მქონე ჟურნალში “Problems of Economic Transition” (გარდამავალი ეკონომიკის პრობლემები)</p>	ტომი 57, №3	აშშ	11
16	ვლ. პაპავა	<p>О «некроэкономическом постиндустриализме» на постсоветском пространстве (на примере Грузии и России)” (“პოსტსაბჭოთა სივრცეში “ნეკროეკონომიკური პოსტინდუსტრიალიზმის” შესახებ (საქართველოსა და რუსეთის მაგალითზე)”. ჟურნალში – “Общество и экономика” (“საზოგადოება და ეკონომიკა”).</p>	№6	რუსეთში	12
17	ვლ. პაპავა	<p>“Georgia’s Economy. The Search for a Development Model” (“საქართველოს ეკონომიკა. განვითარების მოდელის ძიებაში”). იმფაქტ-ფაქტორის მქონე ჟურნალში “Problems of Economic Transition”</p>	ტომი 57, №3	აშშ	11

18	ვლ. პაპავა (თანაავტ.)	<p>(“გარდამავალი ეკონომიკის პრობლემები”).</p> <p>“Regional Railways in the Central Caucasus and Georgia’s Economic Interests”.</p> <p>“Железные дороги регионального значения на Центральном Кавказе и экономические интересы Грузии”</p> <p>(“რეგიონული მნიშვნელობის რკინიგზის ხაზები ცენტრალურ კავკასიაში და საქართველოს ეკონომიკური ინტერესები”).</p> <p>(ინგლისურ და რუსულ ენებზე).</p> <p>„Caucasus and Globalization”,</p> <p>“Кавказ и Глобализация” (“კავკასია და გლობალიზაცია”).</p>	ტ. 8 №1-2	შვედეთში	11
19	ვლ. პაპავა	<p>“Old or New Cold War?”</p> <p>(“ძველი თუ ახალი ცივი ომი?”). ელექტრონულ გამოცემაში</p> <p>“CICERO Foundation Great Debate Paper” (“ციცერო ფონდის დიდი სადისკუსიო სტატია”, No. 14/07, ოქტომბერი.</p> <p>ელექტრონული მისამართი: http://www.cicerofoundation.org/lectures/Papava_Old_or_%20New_Cold_Warx.pdf.</p> <p>(ინგლ. ენაზე).</p>		საფრანგეთი, პოლანდია	8

--	--	--	--	--	--

ანოტაციები

რ. აბესაძე; ვ. ბურდული

1. სტატიაში დასაბუთებულია გლობალიზაციის პირობებისადმი პოსტკომუნისტური ქვეყნის რეგიონების განვითარების კოორდინაციის მექანიზმის ადაპტაციის აუცილებლობა. განხილულია საქართველოში რეგიონული განვითარების კოორდინაციის თანამედროვე მდგომარეობა. განვითარებული ქვეყნების გამოცდილებისა და ტრანსფორმაციული პერიოდის თავისებურებების გათვალისწინებით დასაბუთებულია რეგიონების ეკონომიკური და სოციალური განვითარების სტრატეგიისა და ასეთი განვითარების სტიმულირების სრულყოფის მიმართულებები. შემოთავაზებულია საქართველოში საჯარო მართვის დეცენტრალიზაციის გზები.

2. В статье обсуждаются проблемы неоиндустриального развития и формирования инновационной экономики в отдельной стране в условиях глобализации. Раскрывается современное понимание неоиндустриального развития в структурно-отраслевом аспекте, предложена и обоснована расширенная дефиниция инновационной экономики. Установлена взаимосвязь и степень совместимости между неоиндустриальным и инновационным типами развития в современных условиях.

რ. ასათიანი

Огромные системные преобразования, начавшиеся в Грузии в 90-х годах XX века, восстановление независимости и разрушение старой экономической системы создало совершенно новую эпоху в новейшей истории Грузии, хотя бессистемное проведение реформ привело к возникновению еще больших проблем, чем к их разрешению. Страна с трудностью прокладывает себе дорогу в процессе строительства современного цивилизованного государства. Укрепление независимости проходит болезненно, что связано как с эндогенными, так и экзогенными факторами. Не европейская, а все еще советская ориентация наложила большой отпечаток на экономическое развитие Грузии, оказала негативное влияние на экономику страны. Ни на одном этапе экономического реформирования правительство не оказалось готовым к координации экономических процессов происходящих в стране, к выработке рычагов управления адекватных принципам нового мирового порядка и защите национальной экономики от догм. Навязанная извне и необдуманная экономическая политика правительства привела к развалу экономики и поставила страну в тупик. Квазидемократия тормозит переход к рыночной экономике.

В работе с соответствующей аргументацией объясняются эти процессы, которые привели к следующему заключению: самую главную причину неудачи экономики Грузии надо искать в неправильной экономической политике. Ни одно правительство независимой Грузии в этом отношении не использовало опыта апробированного в мире. Сегодня в стране, несмотря на действие лаг фактора, выход из экономического кризиса, в первую очередь, возможен путем проведения экономической политики построенной в основном на кейнсианской теории, затем на «неоклассическом синтезе». Придание экономике социального ориентира оживит рынок, который находится в дремотном состоянии, даст высокий мультипликационный эффект, что является основой экономического развития Грузии.

გ. ბერუღავა

ამ ნაშრომის მიზანია გარდამავალ ეკონომიკებში ფირმის საქმიანობაზე ნდობაზე დაფუძნებული ურთიერთობების გაგვიანების ანალიზი. ნაშრომის მთავარი წვლილი მდგომარეობს იმაში, რომ ის უზრუნველყოფს ახალ ემპირიულ შეხედულებას გარდამავალ ეკონომიკებში ნდობაზე დაფუძნებული ურთიერთობების და ბიზნეს საქმიანობის შორის მიზეზ-შედეგობრივი კავშირზე. კვლევის შედეგები ცხადყოფს, რომ კონტრაქტული

ურთიერთობების არაფორმალური ნდობაზე დაფუძნებული ინსტიტუტები წარმოადგენენ ბიზნესის საქმიანობის გაუმჯობესების მნიშვნელოვან მიმართულებას გარდამავალ ეკონომიკებში.

ვ. ბურღული; რ. აბესაძე

1. В статье обсуждается современное понимание продовольственной безопасности страны. Показывается, что продовольственная безопасность должна рассматриваться как отдельный сегмент государственного регулирования и бизнес-координации (под последней понимаются современные формы взаимодействия и взаимосвязи агентов рынка продовольственной продукции). Предлагаются и обосновываются пути совершенствования государственного регулирования и бизнес-координации продовольственной безопасности.

2. В статье обсуждается соотношение и взаимосвязь понятий «глобализация», «неоиндустриальное развитие» и «инновационная экономика». Представлена и обоснована расширенная дефиниция «инновационной экономики». Предложены пути организации современных сетевых взаимосвязей в условиях глобализации и неоиндустриального инновационного развития.

მ. კვარაცხელია

This paper deals a poverty in Georgia which appeared after it got an independence. There are investigated the causes of this problem. Analyzed the migration of various types, which developed into a regional problem and has become one of the most significant hindrance to the country's economic revival. Raises some issues about employment and unemployment.

აღ. კურატაშვილი

1. В научном труде рассматривается созданная автором теория сбалансированности прав и ответственности должностных лиц – как необходимая научная основа защиты прав человека.

2. In scientific work are shown philosophical-legal bases of social-economic progress.

In particular, the created is examined by an author: Philosophy of the social goal, Theory of supremacy of interests of people and Theory of balance of rights and responsibility of officials.

At the same time, in scientific work is shown the role of network co-ordination in practical realization of social-economic progress.

3. В научном труде рассматривается созданная автором теория сбалансированности прав и ответственности должностных лиц и предлагаются правовые механизмы ответственности должностных лиц.

Для решения проблемы защиты прав и интересов человека, в качестве одной из задач государственного управления обосновывается необходимость привлечения к ответственности судьей за их противозаконные деяния.

V. სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა

1) საქართველოში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მომხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	რ. ასათიანი	საზოგადოებრივი სექტორის ეკონომიკა და მისი განვითარების თავისებურებები საქართველოს გარდამავალ ეკონომიკაში.	27-28 ივნისი, თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი (საერთაშორისო კონფერენცია)
2	ნ. არევაძე	საშენი მასალების მრეწველო-	27-28 ივნისი, თბილისი,

		ბის განვითარების პრობლემები საქართველოში.	თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი (საერთაშორისო კონფერენცია)
3	გ. ბერულავა	ქალების მიერ შრომის მიწოდება საქართველოში: კოლექტიური მოდელი (ინგლისურ ენაზე).	27-28 ივნისი, თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი (საერთაშორისო კონფერენცია)
4	ნ. ბიბილაშვილი	პოსტსაბჭოთა ქვეყნებში, კერძოდ საქართველოში ინოვაციური მეწარმეობის ფორმირების აუცილებლობა. (რუსულ ენაზე).	27-28 ივნისი, თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი (საერთაშორისო კონფერენცია)
5	გ. ბრეგვაძე	მშენებლობა საქართველოში და მისი განვითარების პერსპექტივები.	27-28 ივნისი, თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი (საერთაშორისო კონფერენცია)
6	ვ. ბურღული	Проблемы динамизма экономического развития: неиндустриальное развитие и инновационная экономика в условиях глобализации.	27-28 ივნისი, თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი (საერთაშორისო კონფერენცია)
7	თ. გოგოხია	ფირმის რესურსული კონცეფციის არსი და მნიშვნელობა.	27-28 ივნისი, თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი (საერთაშორისო კონფერენცია)
8	ნ. დავლაშვილი	Современные направления развития экономической науки в трудах лауреатов Нобелевской премии за 2013 год.	27-28 ივნისი, თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი (საერთაშორისო კონფერენცია)
9	ლ. დათუნაშვილი	აბრეშუმის მრეწველობის ისტორიის საკითხისათვის საქართველოში.	27-28 ივნისი, თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი (საერთაშორისო კონფერენცია)
		მოსახლეობის სურსათით	

10	ლ. დვალიშვილი	უზრუნველყოფის პრობლემა.	27-28 ივნისი, თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი (საერთაშორისო კონფერენცია)
11	ც. თეთრაული	ეკონომიკის სახელმწიფოებრივი რეგულირების მექანიზმი.	27-28 ივნისი, თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი (საერთაშორისო კონფერენცია)
12	ე. კაკულია ქ. მდინარაძე	ბიზნესგარემოს ფორმირების ზოგიერთი ასპექტი საქართველოში (მცირე და საშუალო ბიზნესისათვის)	27-28 ივნისი, თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი (საერთაშორისო კონფერენცია)
13	მ. კვარაცხელია	ემიგრაციის მიზეზები და მულტივი ემიგრაცია.	27-28 ივნისი, თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი (საერთაშორისო კონფერენცია)
14	მ. კვარაცხელია	მიგრაციული პროცესები საქართველოში.	სოხუმის სახ. უნივერსიტეტი. (საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია)
15	მ. კვარაცხელია	იაპონური მენეჯმენტის საკითხისათვის.	ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი. (პირველი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია)
16	აღ. კურატაშვილი	творческое развитие науки-необходимая интеллектуальная основа социально-экономического прогресса.	27-28 ივნისი, თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი (საერთაშორისო კონფერენცია)
17	თ. ლაზარაშვილი მ. მელაშვილი	ინვესტიციები და საინვესტიციო გარემო საქართველოში.	27-28 ივნისი, თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი (საერთაშორისო კონფერენცია)

18	მ. მელაშვილი თ. ლაზარაშვილი	ინვესტიციები და საინვესტიციო გარემო საქართველოში	კონფერენცია) 27-28 ივნისი, თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი (საერთაშორისო კონფერენცია)
19	მ. მელაშვილი ნ. ქისტაური	საგარეო ვაჭრობის სახელმწიფო რეგულირების ძირითადი ასპექტები.	27-28 ივნისი, თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი (საერთაშორისო კონფერენცია)
20	ო. ნათელაური თ. თაფლაძე	ევროკავშირი-საქართველო: ეკონომიკური თანამშრომლობის ჰარმონიზაციისა და ინტერესთა თავსებადობის პრობლემა.	27-28 ივნისი, თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი (საერთაშორისო კონფერენცია)
21	ზ. ნოზაძე	ბუნების დაცვის საფინანსო რესურსების ფორმირებისა და გამოყენების მექანიზმი საქართველოს რეგიონებში.	27-28 ივნისი, თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი (საერთაშორისო კონფერენცია)
22	ვლ. პაპავა	საქართველოსა და რუსეთის ეკონომიკური ზრდის ტემპების შედარებითი ანალიზი.	27-28 ივნისი, თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი (საერთაშორისო კონფერენცია)
23	ზ. რევიშვილი	ევროკავშირის რიგ ქვეყნებში სასოფლო-სამეურნეო მიწების უცხოელებზე გაყიდვების რეგულაციები.	27-28 ივნისი, თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი (საერთაშორისო კონფერენცია)
24	თ. ქავთარაძე	სადგომთმშენებლობის პრობლემები მეცხვარეობის ინფრასტრუქტურაში.	27-28 ივნისი, თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი (საერთაშორისო კონფერენცია)
25	ნ. ქისტაური მ. მელაშვილი	საგარეო ვაჭრობის სახელმწიფო რეგულირების ძირითადი ასპექტები.	27-28 ივნისი, თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი (საერთაშორისო კონფერენცია)
26	ქ. ქველაძე მ. ხუსკივაძე	მწვანე ეკონომიკა და ტურისტული ბიზნესის განვითარების ზოგიერთი ასპექტი.	27-28 ივნისი, თბილისი,

27	თ. ჩხეიძე ქ. ქველაძე	აქვაკულტურის განვითარების პრობლემები საქართველოში.	თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი (საერთაშორისო კონფერენცია)
28	მ. ცუცქირიძე	ბიზნესის ინოვაციური ფაქტორები ევროინტეგრაციის პირობებში.	27-28 ივნისი, თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი (საერთაშორისო კონფერენცია)
29	მ. ხუსკივაძე	საქართველოში უძრავი ქონების ღირებულების განსაზღვრის პროცესში ეკოლოგიური ფაქტორების გათვალისწინების ზოგიერთი საკითხის შესახებ.	27-28 ივნისი, თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი (საერთაშორისო კონფერენცია)
30	რ. ჯავახიშვილი	საქონლის კონკურენტუნარიანობა: ძირითადი განმსაზღვრელი პარამეტრები და მაჩვენებლები.	27-28 ივნისი, თბილისი, თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი (საერთაშორისო კონფერენცია)

მოსხენებათა ანოტაციები

ნ. არევაძე

სტატიაში გაანალიზებულია საშენი მასალების განვითარების ძირითადი პრობლემები და მიღწეული შედეგები კრიზისამდელ და კრიზისის შემდგომ პერიოდებში. ხაზგასმულია საქართველოში საშენი მასალების აღდგენის აუცილებლობაზე, რისთვისაც ქვეყანაში არსებობს საკმარისი როგორც მატერიალური, ისე ადამიანური რესურსები. რაც გააუმჯობესებს საექსპორტო პროდუქციის ასორტიმენტს და დაასაქმებს მოსახლეობას. რისთვისაც საჭირო იქნება გარკვეული ზომების განხორციელება, კერძოდ, მეწარმეთა დაინტერესება მათთვის შეღავათების მიცემით და ლიცენზირების პოლიტიკის შეცვლა.

გ. ბერულავა

სტატიის მიზანია ქალების მიერ შრომის მიწოდების გადაწყვეტილების მიღების დეტერმინანტების შესწავლა შრომის კოლექტიური მიწოდების მოდელის გამოყენებით. კერძოდ, ქალების ქცევა შინამეურნეობებში საქართველოს მაგალითზე არის შეფასებული დისკრეტული არჩევნის შრომის კოლექტიური მოდელის მეშვეობით. ეს კვლევა არის ჩატარებული 'თაობების და გენდერული კვლევის' (GGS) მონაცემებზე დაყრდნობით. კვლევის შედეგები ცხადყოფს, რომ კოლექტიური მოდელის დაშვებები ადეკვატურად აღწერენ ქალების მიერ შრომის მიწოდებას საქართველოში და განაწილების წესი წარმოადგენს ქალების მიერ შრომის მიწოდების მნიშვნელოვან დეტერმინანტს.

ნ. ბიბილაშვილი

მოცემული სტატია ეძღვნება პოსტსაბჭოთა სივრცეში მყოფ ქვეყნებში, კერძოდ საქართველოში, ინოვაციური მეწარმეობის ჩამოყალიბების პრინციპული საკითხების შესწავლას და დადგენას. ნაშრომი გვიჩვენებს ინოვაციური მეწარმეობის არსს, დასაბუთებულია მისი ფორმირებისა და განვითარების აუცილებლობა ზემოხსენებულ ქვეყნებში, დადგენილია ინოვაციური მეწარმეობის ჩამოყალიბების და ფუნქციონირების განსაკუთრებული თვისებები პოსტ-საბჭოთა ქვეყნებში, კერძოდ საქართველოში.

გ. ბრეგვაძე

ნაშრომში განხილულია საქართველოში მშენებლობის თანამედროვე მდგომარეობა და გამოვლენილია ის პრობლემები, რომელიც აფერხებს ამ დარგის განვითარებას. დასახულია მშენებლობის განვითარების პერსპექტივები.

ვ. ბურღული

В настоящее время уже никто не сомневается, что динамичное экономическое развитие в стране с трансформационной экономикой должно опираться на неоиндустриальную модель развития в которой учтены проблемы формирования инновационной экономики и интеграции в глобализационные процессы. С этой точки зрения, в статье в теоретическом аспекте анализируется взаимосвязь и взаимозависимость понятий «глобализация», «неоиндустриальное развитие» и «инновационная экономика». Заострено, в частности, внимание на таких институтах и механизмах развития, как «финансовые институты развития» и «сетевые взаимосвязи», которые являются безусловными атрибутами современной неоиндустриальной инновационной экономики.

თ. გოგონია

წინამდებარე სტატია ეძღვნება ფირმის რესურსული კონცეფციის არსის გარკვევას და მისი ადგილის, როლისა და მნიშვნელობის დადგენას, ფირმის სტრატეგიული მართვისათვის შესაბამისი ლიტერატურის მიმოხილვის საფუძველზე.

ბ. დავლაშერიძე

В статье рассматриваются основные теоретические разработки лауреатов Нобелевской премии по экономике за 2013 год **Роберта Джеймса Шиллера, Юджина Ф. Фамы, Ларса Питера Хансена**. Одним из важнейших достижений нобелевских лауреатов состоит в том, что они попытались объяснить изменение стоимости акций, активов с помощью экономических показателей деятельности предприятий или рынков в целом. Научные труды Роберта Шиллера, Юджина Фамы и Ларса Питера Хансена внесли фундаментальный теоретический и практический вклад в современную экономическую науку, в частности, в понимание финансовых рынков.

ლ. დათუნაშვილი

სტატიაში გაშუქებულია ადრეული საუკუნეებიდან დღემდე საქართველოში აბრეშუმის პარკის წარმოების, მისი პირველადი დამუშავებისა და მიღებული აბრეშუმის ნედლეულის დამამუშავებელი შინამრეწველობის რეალური მდგომარეობა, მისი ტექნიკური ბაზა და შრომის მეთოდები, რომლებიც სხვადასხვა პერიოდში გარკვეული ზომით

შეესაბამებოდა საზოგადოების განვითარების არსებულ დონეს. ყურადღება გამახვილებულია იმ პიროვნებების საქმიანობაზე, რომლებმაც ხელი შეუწვევეს როგორც აბრეშუმის პარკის წარმოების, ისე მისი დამმუშავებელი მრეწველობის განვითარების საქმეს საქართველოში.

სტატიაში შესწავლილი და გაანალიზებულია აბრეშუმის პარკის დამმუშავებელი სამრეწველო ობიექტების (ოზურგეთის, სამტრედიის, თელავისა და ხონის აბრეშუმის ძაფსაღებ-საგრეხი ფაბრიკები, ქუთაისის აბრეშუმის კომბინატი და თბილისის აბრეშუმის საწარმოო გაერთიანება) საქმიანობა ათეული წლების განმავლობაში და მათი რეალური მდგომარეობა დღეს. გამოთქმულია მოსახზრება, რომ ამ ტრადიციული და მეტად საჭირო დარგის – მებაბრეშუმეობის გაქრობის საშიშროების თავიდან ასაცილებლად აუცილებელია, როგორც ხელისუფლების შესაბამისი სტრუქტურების, ისე იმ ბიზნესმენების გააქტიურება, ვისაც ხელეწიფებათ ქვეყნისათვის სასარგებლო საქმის კეთება.

ღ. დვალიშვილი

სასურსათო პრობლემა დაკავშირებულია მოსახლეობის შედარებით უფრო სწრაფ ზრდასთან სასურსათო რესურსების მიმართ.

სასოფლო-სამეურნეო მიწების გამოფიტვა, გაუდაბნობა, ნიადაგების დეგრადაცია, ტყეების არასწორი გამოხშირვა და ოკეანეების და ზღვების რესურსების მტაცებლური ხარჯვა აღრმავებს სასურსათო პრობლემას.

მის გადასაწყვეტად კაცობრიობამ უნდა შეიმუშავოს ღონისძიებათა კომპლექსი პლანეტის სასურსათო რესურსების განვითარებისთვის.

ც. თეთრაული

ნაშრომში განხილულია სახელმწიფოს ეკონომიკური ფუნქციები, მისი არსი და მნიშვნელობა. გაანალიზებულია ეკონომიკის სახელმწიფოებრივი რეგულირების მექანიზმები, მისი გატარების გზები და მეთოდები.

ქ. კაკულია

ნაშრომში, მცირე და საშუალო ბიზნესისათვის, ბიზნესგარემო განხილულია როგორც ერთიანი სისტემა. ბიზნესგარემო წარმოდგენილია ოთხი – შიდა, ადგილობრივი, ეროვნული, საერთაშორისო დონეების და მათზე მომქმედი ფაქტორების ერთიანობა. ბოლო წლების დეკლარირებული სტატისტიკური მონაცემების გაანალიზებით შეფასებულია მცირე და საშუალო ბიზნესის ადგილი საქართველოს ეკონომიკაში.

მ. კვარაცხელია

1. The article investigates migration in Georgia. Over the past years highlights the peculiarities of labor migration in Georgia. Analyzes the characteristics of migration. In addition, it analyzes the characteristics, migration led to the expansion of Georgia. Particularly studied the main reasons of emigration.

2. Migration isn't new and unknown appearance for the world. It took place in an ancient times in world's most countries, but at the beginning of XX-XXI century volum and speed of migration's development is unprecedented for the world before. It was caused by growth of world's population and on the other hand by difference in the level of economic development beetwin developed and developing countries.

Overcoming poverty, employment and social protection of population is the biggest problem for our country. That appears in formation of national labour market, on which depends development of migration process. Huge economic crises and distress forced people to go abroad for a wile or constantly in our country. Missing of social political system influenced on the migration in Georgia. Universal crisis, worsening of life level, poor political situation caused knew wave of migration in these countries,

as well as in Europe and in North America. According to this, economic collapse and changes in demand-supply level in labour force on domestic and external labour market also caused migration wave in Georgia.

Nowadays amount of emigrated people from our country to total population is one of the highest in comparison with the world's other countries. For such a small country as it is Georgia, more than million migrant is too high and disturbing index.

3. The paper describes the characteristics of Japanese management and the introduction of the theoretical problems of Georgian companies. Here is discussed the essence of management and also analyzed the "three column" system of Japanese management.

აღ. კურატაშვილი

В научном труде рассматривается проблема творческого развития науки и дается критический анализ имеющихся проблем в сфере общественных наук.

Притом, творческое развитие науки рассматривается как необходимая интеллектуальная основа социально-экономического прогресса.

თ. ლაზარაშვილი (თანაავტორობით)

სტატიაში განხილულია საინვესტიციო გარემოს ფორმირების დადებითი და უარყოფითი ფაქტორები. შესწავლილია მსოფლიო ბანკის კვლევები ბიზნესის კუთხით და განსაზღვრულია ქვეყანაში უცხოური ინვესტიციების მოზიდვის გაუმჯობესების გზები.

მ. მელაშვილი (თანაავტორობით)

სტატიაში განხილულია საინვესტიციო გარემოს ფორმირების დადებითი და უარყოფითი ფაქტორები. შესწავლილია მსოფლიო ბანკის კვლევები ბიზნესის კუთხით და განსაზღვრულია ქვეყანაში უცხოური ინვესტიციების მოზიდვის გაუმჯობესების გზები.

ი. ნათელაური (თანაავტორობით)

ევროკავშირის სამეზობლო პოლიტიკისა და ევროკავშირ-საქართველოს სამოქმედო გეგმის ფარგლებში შეფასებულია ევროკავშირის ქვეყნებთან საქართველოს სავაჭრო კავშირების ჩამოყალიბების, განვითარებისა და გაღრმავების პერსპექტივა, სათანადო ყურადღება აქვს დათმობილი საქართველოს ექსპორტისა და იმპორტის დივერსიფიკაციის საკითხს.

ზ. ნოზაძე

სტატიაში განხილულია საქართველოში ბუნების დაცვის საფინანსო რესურსების ფორმირებისა და გამოყენების მექანიზმი რეგიონული თავისებურებების გათვალისწინებით საბაზრო ეკონომიკის პირობებში.

ზ. რევიშვილი

ფართოდაა განალიზებული ევროკავშირის ძველ და ახალ წევრ ქვეყნებში სასოფლო-სამეურნეო მიწების უცხოელებზე გაყიდვების რეგულაციები. ნაჩვენებია, რომ ახალ წევრ ქვეყნებში უცხოელ მოქალაქეებსა და უცხოურ იურიდიულ პირებზე ვრცელდება მნიშვნელოვანი პირდაპირი და ირიბი შეზღუდვები, ასევე ფართოდაა გაშუქებული რეგულაციების თავისებურებანი ევროკავშირის რიგ ძველ ქვეყნებში. საქართველოში არსებული სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობის გათვალისწინებით, მოცემულია მოსაზრებები აღნიშნული რეგულაციების შემოღების საკითხებზე.

თ. ქავთარაძე

ნაშრომში შესწავლილია მეცხვარეობის ინფრასტრუქტურაში შემავალი დარგებისა და ორგანიზაციების ერთობლიობის მნიშვნელობა; დადგენილია, რომ მეცხვარეობის

ინფრასტრუქტურაში ქვეყანას ცხვრის სადგომთმშენებლობის ტიპური, ადგილობრივ პირობებს მორგებული სადგომების პროექტი არ გააჩნია. წამოყენებულია წინადადება, მეცხვარეობის ეკონომიკური ეფექტურობის ამაღლების მიზნით სადგომების ინფრასტრუქტურაში ცხვრის საგვიანო დოლის დანერგვის აუცილებლობაზე.

ნ. ქისტაური (თანაავტორობით)

სტატიაში წარმოდგენილია ეკონომიკის ფუნქციონირებაში სახელმწიფოს მონაწილეობის სხვადასხვა მოსაზრებები და თეორიები, განხილულია საგარეო ვაჭრობის სახელმწიფო რეგულირებისადმი არსებული ორი ძირითადი მიდგომა: თავისუფალი ვაჭრობა და პროტექციონიზმი და მათი გავლენა ეკონომიკის განვითარების სხვადასხვა საფეხურზე. ნაშრომში ასევე გაანალიზებულია საგარეო ვაჭრობაში არსებული ვითარება და მისი განვითარების ძირითადი მიმართულებები, საქართველოს მსოფლიო სავაჭრო ორგანიზაციაში გაწევრიანების ყველა პოზიტიური ასპექტი.

ქ. ქველაძე; მ. ხუსკივაძე

სტატიაში განხილულია მწვანე ეკონომიკის განვითარების მნიშვნელობა საქართველოში ეროვნული მდგრადი ეკონომიკის განვითარებაში, ასევე მწვანე ეკონომიკის განვითარების ზოგადი ასპექტები და გამოკვეთილია მწვანე ბიზნესისათვის მაღალი პოტენციალის მქონე ის სექტორები, რომლებიც ხელს შეუწყობს ქვეყანაში გარემოსა და ბიზნეს ეთიკის დაცვას. ნაშრომში ტურიზმი მიჩნეულია საქართველოში მწვანე ბიზნესის განვითარების ხელშემწყობ სექტორად და განხილულია ტურიზმის ის მიმართულება, რომელიც ხელს შეუწყობს რეგიონებში მცირე და საშუალო ბიზნესის განვითარებას.

ქ. ქველაძე; თ. ჩხეიძე

სტატიაში განხილულია აქვაკულტურის, როგორც მეწარმული საქმიანობის ერთ-ერთი დარგის მდგომარეობა. ნაჩვენებია, რომ ეს სფერო მიუხედავად მისი მნიშვნელობისა მოსახლეობის კვებით რაციონში – ცხოველური ცილებით უზრუნველყოფაში ჯეროვნად ვერ განვითარდა საქართველოში.

აქვაკულტურის განვითარების შეფერხება განაპირობა წყლის რესურსების ეკოლოგიურმა დაბინძურებამ, რამაც გამოიწვია არამარტო მეთევზეობის განვითარების შეფერხება არამედ თევზეულის საგრძნობი შემცირება მთელ მსოფლიოში. სტატისტიკის მიხედვით XXI საუკუნის დასაწყისში დედამიწის ზღვებსა და ოკეანეებში აღინიშნა თევზეულის ფიზიკური შემცირება 25%-ით.

სტატიაში აღნიშნულია საქართველოში აქვაკულტურის ერთ-ერთი მეწარმული საქმიანობის „მეკალმახეობის“ განვითარების შესახებ და გამოთქმულია იმედი, რომ მეკალმახეობის განვითარება შესძლებს საქართველოს მოსახლეობა უზრუნველყოს ნედლი (ცოცხალი) თევზეულის საკმაო რაოდენობით.

მ. ცუცქერიძე

სტატიაში განხილულია ინოვაციური ფაქტორების გავლენა ბიზნესის განვითარებაზე საქართველოში ევროინტეგრაციის პროცესში. გამოკვლეულია ძირითადი ინოვაციური ფაქტორები, რომლებიც აქტიურად მოქმედებენ ევროპის ეკონომიკურ სისტემათა ინტეგრაციის დროს, ასევე წარმოადგენენ ბიზნესის მიზნების მისაღწევ, საბაზრო ურთიერთკავშირების გაფართოების მთავარ საფუძველს.

მ. ხუსკივაძე

თანამედროვე პირობებში უძრავ ქონებაზე ფასწარმოქმნა არ წარმოადგენს მექანიკურ პროცესს. მას განაპირობებს სხვადასხვა ეკონომიკური და არაეკონომიკური ფაქტორების ზემოქმედება, რომელთაგან ბოლო პერიოდებში განსაკუთრებული აქტუალობა შეიძინა ეკოლოგიურმა ფაქტორებმა. სწორედ საქართველოში უძრავი ქონების ღირებულების განსაზღვრის პროცესში ამგვარი ფაქტორების გათვალისწინების

პრობლემურ საკითხებს ეძღვნება სტატია. მასში გაშუქებულია უძრავი ქონების ეკონომიკურ შეფასებაში გარემოს დაცვითი ფაქტორების ჩართულობის შესახებ ისტორიული წინამძღვრები და მისი მნიშვნელობა ამ პროცესში. განხილულია ფაქტორთა ერთობლიობა, რომლებიც ზემოქმედებას ახდენენ უძრავი ქონების ღირებულებაზე საქართველოში, სადაც ძალიან უმნიშვნელოა ეკოლოგიური ფაქტორების როლი. შემოთავაზებულია ზოგიერთი მეთოდოლოგიური მიდგომა საქართველოში უძრავი ქონების ღირებულებაში ეკოლოგიური ფაქტორების ადეკვატური გათვალისწინების მიზნით.

რ. ჯავახიშვილი

ნაშრომში გაშუქებულია საქონლის კონკურენტუნარიანობის თეორიულ-მეთოდოლოგიური ასპექტები, შემოთავაზებულია მისი გაანგარიშების მეთოდოლოგია. მასში გაანალიზებულია საქონლის კონკურენტუნარიანობის დონის განმსაზღვრელი ტექნიკური, ნორმატიული, ერგონომიკული, ესთეტიკური და ეკონომიკური პარამეტრები. ნაშრომში განსაკუთრებული ადგილი აქვს დათმობილი საქონლის კონკურენტუნარიანობის ამალღების ისეთი მანკეებლებისა და ფაქტორების კვლევას, როგორცაა: საქონლის დონე, მისი ხარისხი, საქონლის შესახებ ინფორმაციის გავრცელების საშუალებები, კონკრეტულ ბაზარზე მისი ადაპტაცია, საქონლის შეფუთვა, მარკირება, ბაზარზე მისი მიწოდება, გაყიდვის პროგრესული მეთოდების გამოყენება, საფასო პოლიტიკა, რეკლამა და სტიმულირება, საქონლის გაყიდვის წინა და გაყიდვის შემდგომი სერვისი, ექსპლოატაციასა და რემონტზე გაწეული დანახარჯები და სხვ. ნაშრომში გაანალიზებულია ქართული პროდუქციის კონკურენტუნარიანობის თანამედროვე მდგომარეობა და განსაზღვრულია როგორც საშინაო, ისე საგარეო ბაზრებზე მისი დონის ამალღების ძირითადი ფაქტორები და მიმართულებები.

**კონფერენციები
2) უცხოეთში**

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მომხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	Абесадзе Р, Бурдули В.	Неоиндустриальное развитие, инновационная экономика и сетевые взаимосвязи в условиях глобализации.	Материалы XV-ой Международной конференции «Сеть как пространство социального, экономического и политического сотрудничества в Центральной и Восточной Европе». Город Наленчов (Польша), 26-28 Мая 2014 г.
2	Абесадзе Р, Бурдули В.	Продовольственная безопасность как объект государственного регулирования и бизнес-координации.	В сб. Органичне виробництво I продовольча безпека. Житомир: изд-во «Полесье», 2014.
3	Бурдули В. Абесадзе Р.	Неоиндустриальное развитие и инновационная экономика в условиях глобализации.	В сб. Економика і менеджмент – 2013: Перспективи інтеграції та інноваційного розвитку. Збірник наукових праць Міжнародної науково-практичної конференції (Дніпропетровськ: 24-25 квітня 2014 р.). Том 6. Дніпропетровськ: Видавець Біла К. О., 2014.

4	გ. ბერულავა	ნდობაზე აგებული ურთიერთობების გავლენა ფორმის საქმიანობაზე: გარდამავალი ეკონომიკების მაგალითზე.	EBES-ის 13-ე კონფერენცია, ეკონომიკისა და ბიზნესის ევრაზიული საზოგადოება, სტამბოლი, თურქეთი, ივნისი 5-7, 2014.
5	მ. კვარაცხელია	Региональные проблемы миграционных процессов в Грузии.	(Daugavpils University Daugavpils, Latvia). 9th International Scientific Conference “Social Sciences for Regional Development 2013”. 17.10.-18.10.2014.
6	აღ. კურატაშვილი	ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ЭФФЕКТИВНОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ В УСЛОВИЯХ ИСТИННО ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО ОБЩЕСТВА.	Материалы III Международной научно-практической Интернет-конференции „Совершенствование учетно-аналитического обеспечения управления деятельностью субъектов хозяйствования“. 21-22 февраля в 2014 г. Макеевский экономико-гуманитарный институт. г. Макеевка (Украина).
7	აღ. კურატაშვილი	ФИЛОСОФИЯ СОЦИАЛЬНОЙ ЦЕЛИ – МЕТОДОЛОГИЧЕСКАЯ ОСНОВА ОРИЕНТАЦИИ ПРАВОВОЙ МОДЕРНИЗАЦИИ ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ В ИНТЕРЕСАХ НАРОДА.	«Модернизационные процессы государственного и муниципального управления». МАТЕРИАЛЫ МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ (4 апреля 2014 года). ЧАСТЬ ПЕРВАЯ. Академия муниципального управления (Киев, Украина).
8	აღ. კურატაშვილი	ФИЛОСОФСКО-ПРАВОВЫЕ ОСНОВЫ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО ПРОГРЕССА И РОЛЬ СЕТЕВОЙ КООРДИНАЦИИ В ИХ РЕАЛИЗАЦИИ.	Материалы XV Международной научной конференции: «Сеть как пространство социального, экономического и политического сотрудничества в Центральной и Восточной Европе», Наленчов (Польша), 26-28 мая 2014 года. Сборник докладов. Люблинский католический университет Иоанна Павла II (Польша). Люблин: Издательство KUL, 2014.
9	აღ. კურატაშვილი	ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВО И ГОСУДАРСТВЕННОЕ УПРАВЛЕНИЕ В УСЛОВИЯХ	Материалы XIII Международной научно-практической конференции: «РАЗВИТИЕ ПРЕДПРИНИМА-

		<p>ИСТИННО ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО ОБЩЕСТВА И ГОСУДАРСТВА.</p>	<p>ТЕЛЬСТВА КАК ФАКТОР РОСТА НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ» (26 ноября 2014 года) НАЦИОНАЛЬНЫЙ ТЕХНИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ “КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ” (Киев, Украина). Киев: Издательство «Политехника».</p>
--	--	--	---

მოსხენებათა ანოტაციები

რ. აბესაძე; ვ. ბურღული

1. В статье обсуждается соотношение и взаимосвязь понятий «глобализация», «неоиндустриальное развитие» и «инновационная экономика». Представлена и обоснована расширенная дефиниция «инновационной экономики». Предложены пути организации современных сетевых взаимосвязей в условиях глобализации и неоиндустриального инновационного развития.

2. В статье обсуждается современное понимание продовольственной безопасности страны. Показывается, что продовольственная безопасность должна рассматриваться как отдельный сегмент государственного регулирования и бизнес-координации (под последней понимаются современные формы взаимодействия и взаимосвязи агентов рынка продовольственной продукции). Предлагаются и обосновываются пути совершенствования государственного регулирования и бизнес-координации продовольственной безопасности.

ვ. ბურღული; რ. აბესაძე

В статье обсуждаются проблемы неоиндустриального развития и формирования инновационной экономики в отдельной стране в условиях глобализации. Раскрывается современное понимание неоиндустриального развития в структурно-отраслевом аспекте, предложена и обоснована расширенная дефиниция инновационной экономики. Установлена взаимосвязь и степень совместимости между неоиндустриальным и инновационным типами развития в современных условиях.

გ. ბერუღავა

ამ ნაშრომის მიზანია გარდამავალ ეკონომიკებში ფირმის საქმიანობაზე ნდობაზე დაფუძნებული ურთიერთობების გაგენის ანალიზი. ნაშრომის მთავარი წვლილი მდგომარეობს იმაში, რომ ის უზრუნველყოფს ახალ ემპირიულ შეხედულებას გარდამავალ ეკონომიკებში ნდობაზე დაფუძნებული ურთიერთობების და ბიზნეს საქმიანობის შორის მიზეზ-შედეგობრივი კავშირზე. კვლევის შედეგები ცხადყოფს, რომ კონტრაქტული ურთიერთობების არაფორმალური ნდობაზე დაფუძნებული ინსტიტუტები წარმოადგენენ ბიზნესის საქმიანობის გაუმჯობესობის მნიშვნელოვან მიმართულებას გარდამავალ ეკონომიკებში.

მ. კვარაცხელია

This paper deals a poverty in Georgia which appeared after it got an independence. There are investigated the causes of this problem. Analyzed the migration of various types, which developed into a regional problem and has become one of the most significant hindrance to the country's economic

revival. Raises some issues about employment and unemployment.

აღ. კურატაშვილი

3. In scientific work are shown philosophical-legal bases of social-economic progress.

In particular, the created is examined by an author: Philosophy of the social goal, Theory of supremacy of interests of people and Theory of balance of rights and responsibility of officials.

At the same time, in scientific work is shown the role of network co-ordination in practical realization of social-economic progress.

კონფერენციებსა და სემინარებში მონაწილეობა:

აკადემიკოსი ვლადიმერ პაპავა

1. 7-8 მარტს სტამბოლში (თურქეთი) მონაწილეობა ქართველი და რუსი ექსპერტების სემინარში თემაზე “რუსულ-ქართულ ურთიერთობების ნორმალიზაცია”.
2. 1-2 მაისს გუდაურში (საქართველო) მონაწილეობა მივიღე თბილისის პოლიტიკური სწავლების სკოლის მიერ ორგანიზებულ სემინარში “პოლიტიკური კულტურა ადგილობრივი არჩევნების წინ”.
3. 3-5 სექტემბერს პრაღაში (ჩეხეთი) მონაწილეობა მივიღე მსოფლიო ეკონომიკური საზოგადოების მიერ ჩატარებულ საერთაშორისო ეკონომიკურ კონფერენციაში, სადაც გამოვედი მოხსენებით “On the Consumer Model of Economic Development of Poor Countries (The Cases of Georgia and Russia)” (“ღარიბი ქვეყნის ეკონომიკური განვითარების სამომხმარებლო მოდელი (საქართველოს და რუსეთის მაგალითზე”).
4. 12-15 ოქტომბერს სავანაში (აშშ) მონაწილეობა მივიღე საერთაშორისო ატლანტიკური ეკონომიკური საზოგადოების მიერ ჩატარებულ სამოცდმეთვრამეტე საერთაშორისო ატლანტიკური ეკონომიკური კონფერენციაში, სადაც გამოვედი მოხსენებით “Economics of Post-Soviet Post-Industrialism (the Cases of Georgia and Russia)” (“პოსტსაბჭოთა და პოსტინდუსტრიალიზმის ეკონომიკა (საქართველოს და რუსეთის მაგალითებზე”). კონფერენციაში მონაწილეობა დაფინანსდა შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის გრანტით.

ემდ ვახტანგ ბურდული

1. **გ. ბურდულმა** მიიღო მონაწილეობა მე-XV-ე საერთაშორისო კონფერენციაში პოლონეთში (2014 წ., 26-28 მაისი; ქ. ნალენხოვ) «Сеть как пространство социального, экономического и политического сотрудничества в Центральной и Восточной Европе», სადაც

წარდგენილი იყო მოხსენება “ნეონდუსტრიული განვითარება, ინოვაციური ეკონომიკა და ქსელური ურთიერთობები გლობალიზაციის პირობებში” (თანაავტორობით **რ. აბესაძესთან**). მოხსენება სტატიის სახით დაბეჭდილი იყო კონფერენციის მასალების კრებულში. შესაბამისად, მოხსენების და სტატიის ანოტაცია მოტანილია ანგარიშგების მე-6-ე განყოფილებაში “უცხოეთში გამოქვეყნებები”.

2. **გ. ბურდულმა** მიიღო მონაწილეობა მე-II-ე საერთაშორისო სამეცნიერო პრაქტიკულ კონფერენციაში “Органичне виробництво I продовольча безпека” (ქ. ჟიტომირი, უკრაინა, 2014 წ., 24-25 აპრილი), სადაც წარდგენილი იყო მოხსენება “სასურსათო უსაფრთხოება როგორც სახელმწიფო რეგულირებისა და ბიზნეს-კოორდინაციის ობიექტი” (თანამომხსენებელი **რ. აბესაძე**). მოხსენება სტატიის სახით დაბეჭდილი იყო კონფერენციის მასალების კრებულში. შესაბამისად, მოხსენების და სტატიის ანოტაცია მოტანილია ანგარიშგების მე-6-ე განყოფილებაში “უცხოეთში გამოქვეყნებები”.

3. **გ. ბურდულმა** მონაწილეობა მიიღო საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკულ კონფერენციაში “Перспективи інтеграції та інноваційного розвитку” (ქ. დნეპროპეტროვსკი, უკრაინა, 2014 წ., 24-25 აპრილი), სადაც წარდგენილი იყო მოხსენება “ნეონდუსტრიული განვითარება და ინოვაციური ეკონომიკა გლობალიზაციის პირობებში” (თანამომხსენებელი **რ. აბესაძე**) რომელიც სტატიის სახით გამოქვეყნებულია შესაბამის კრებულში. შესაბამისად, ანოტაცია მოტანილია ანგარიშგების მე-5-ე განყოფილებაში მე-6-ე განყოფილებაში “უცხოეთში გამოქვეყნებები”.

4. **გ. ბურდულმა** მონაწილეობა მიიღო ივანე ჯავახიშვილის სახელობის პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის დაარსებიდან 70-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკულ კონფერენციაში: “ეკონომიკისა და ეკონომიკური მეცნიერების განვითარების აქტუალური პრობლემები” (27-28 ივნისი, 2014), სადაც გამოვიდა მოხსენებით “ეკონომიკური განვითარების დინამიზმის პრობლემები: ნეონდუსტრიული განვითარება და ინოვაციური ეკონომიკა გლობალიზაციის პირობებში”. სტატიის სახით მოხსენება გამოქვეყნებულია შესაბამის კრებულში.

VI. სხვა სამუშაოები

1. გამოქვეყნდა ინსტიტუტის მიერ დაარსებული საერთაშორისო სამეცნიერო ანალიტიკური ჟურნალ “ეკონომისტის” 6 ნომერი.
2. ინსტიტუტის გამომცემლობის მიერ მომზადდა 6 წიგნი.
3. მიმდინარეობს მუშაობა “დიდი ქართული ეკონომიკური ენციკლოპედიის” პირველი ტომის მოსამზადებლად (მომზადდა შესაბამისი სამეცნიერო საენციკლოპედიო სტატიები): განყოფილების თანამშრომლებს გადაცემული აქვს რიგი სტატია დიდი ქართული ეკონომიკური ენციკლოპედიისთვის და აგრძელებენ ახალი სტატიების დამუშავებას.
4. განყოფილების თანამშრომლებმა გააკეთეს რეცენზიები რამდენიმე სამაგისტრო ნაშრომზე.
5. ინსტიტუტის სამეცნიერო საბჭოზე მოხმენილი იქნა 4 სამეცნიერო მოხსენება.
6. **27-28 ივნისს** პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტში გაიმართა ინსტიტუტის დაარსებიდან 70-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია „ეკონომიკისა და ეკონომიკური მეცნიერების განვითარების აქტუალური პრობლემები“ და საიუბილეო სხდომა.

7. **ემდ, პროფ. გ. ბერულავა** იყო მონაცემების ანალიტიკოსი UNICEF Georgia – პროექტში “სიღარიბის კვლევა საქართველოში”.
8. **აკადემიური დოქტორი ზ. რევიშვილი** აქტიურ მონაწილეობას იღებდა პროგრამის „ევროპული ინიციატივა – ლიბერალური აკადემია თბილისი“ (USAID GEORGIA-ს მიერ დაფინანსებული და EWMI-ს მიერ ორგანიზებული) პროექტის “იმიგრაციის გავლენა მიწის გასხვისებასა და სოფლის მეურნეობის განვითარებაზე საქართველოში” შუალედური ანგარიშისა და პოლიტიკის დოკუმენტის (თბ., 2014) განხილვებსა და პრინციპების შემუშავებაში.
9. **ემდ, პროფ. ვლ. პაპავა** საქმიანობდა შემდეგი ჟურნალების სარედაქციო საბჭოსა და რედაქციებში: “ეკონომისტი” (საქართველო); “ეკონომიკა და ბიზნესი” (საქართველო); “Problems of Economic Transition (გარდამავალი ეკონომიკის პრობლემები)” (აშშ); “Caucasus & Globalization (კავკასია და გლობალიზაცია)” (შვედეთი). 2010 წელს გახდა ამ ჟურნალის მთავარი რედაქტორის მოადგილე; “Central Asia and The Caucasus (ცენტრალური აზია და კავკასია)” (შვედეთი); “Общество и экономика” (რუსეთი); “Caucasian Review of International Affairs (საერთაშორისო ურთიერთობათა კავკასიური რევიუ)” (გერმანია) იგი არის შემდეგი საერთაშორისო და უცხოური სამეცნიერო საზოგადოების წევრი: საერთაშორისო ატლანტიკური ეკონომიკური საზოგადოება (აშშ); სამეფო ეკონომიკური საზოგადოება (დიდი ბრიტანეთი); დასავლეთის საერთაშორისო ეკონომიკური ასოციაცია (აშშ); დანახარჯები-გამოშვების საერთაშორისო ასოციაცია (ავსტრია); ამერიკის პოლიტიკურ და სოციალურ მეცნიერებათა აკადემია (აშშ); ამერიკის პოლიტიკურ მეცნიერებათა ასოციაცია (აშშ); შედარებით ეკონომიკურ კვლევათა ევროპული ასოციაცია (იტალია); ცენტრალური ევრაზიის შემსწავლელი საზოგადოება (აშშ); ამერიკის ეკონომიკური ასოციაცია (აშშ); ლუდვიგ ფონ მიხესის ინსტიტუტი (აშშ).
10. **ემდ, პროფ. რ. აბესაძე** არის: საერთაშორისო სამეცნიერო-ანალიტიკურ ჟურნალ “ეკონომისტის”, “პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებულის” მთავარი რედაქტორი და “დიდი ქართული ეკონომიკური ენციკლოპედიის” მთავარი რედაქტორი; ჟურნალ “ეკონომიკა და ბიზნესის”, ჟურნალ “ახალი ეკონომიკის” და ჟურნალ “საზოგადოება და მეცნიერების” რედაქციის წევრი;

თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის მიერ 2014 წელს გაწეული
სამეცნიერო მუშაობის მოკლე ანგარიშგება

1. სულ გამოქვეყნებულ სამეცნიერო ნაშრომთა რაოდენობა – 109
2. სამეცნიერო ჟურნალებში გამოქვეყნებული შრომების რაოდენობა – 37
  - ა) საზღვარგარეთ – 19 (მათ შორის, იმფაქტ-ფაქტორის მქონე ჟურნალში – 2)
  - ბ) საქართველოში – 18
3. გამოქვეყნებული კრებულებისა და მონოგრაფიების, სახელმძღვანელოებისა და ბროშურების რაოდენობა – 9
  - ა) კრებული – 2
  - ბ) მონოგრაფია – 4, მათ შორის საზღვარგარეთ – 1
  - გ) ბროშურა – 1
  - დ) უმაღლესი სასწავლებლისათვის გამოცემული დამხმარე სახელმძღვანელოების რაოდენობა – 2
4. სამეცნიერო კვლევითი დაწესებულების მიერ გამოცემული სამეცნიერო ჟურნალების ან შრომთა კრებულის რაოდენობა – 8 (მათ შორის ჟურნალ “ეკონომისტი” – 6 ნომერი, საერთაშორისო კონფერენციის კრებული – 1, სამეცნიერო შრომების კრებული – 1)
5. სამეცნიერო კრებულებში, წიგნებში, კონფერენციების, სიმპოზიუმებისა და ა.შ. მასალების კრებულებში გამოქვეყნებული შრომების რაოდენობა – 109
  - ა) საზღვარგარეთ – 29
  - ბ) საქართველოში – 80
6. ინსტიტუტის ორგანიზებით ჩატარებული საერთაშორისო კონფერენციის რაოდენობა – 1
7. საგაზეთო სტატია და ინტერვიუების რაოდენობა – 60
8. საერთაშორისო გრანტებში მონაწილეობა – 2
9. სახელმწიფო სამეცნიერო გრანტების მოსაპოვებლად წარდგენილი პროექტების რაოდენობა – 2
10. სამეცნიერო საბჭოზე მოსმენილი მოხსენებების რაოდენობა – 4
11. ინსტიტუტთან არსებული სადისკუსიო დარბაზის სხდომებზე განხილულ პრობლემათა რაოდენობა – 3
12. ინსტიტუტის გამომცემლობის მიერ გამოცემული წიგნების რაოდენობა – 7
13. საენციკლოპედიო სტატიების რაოდენობა – 1000-ზე მეტი

ინსტიტუტის დირექტორი
ემდ, პროფ.

რ. აბესაძე